

НАПОМЕНЕ
30. јул 2016. године

Напомене уз финансијске извјештаје

30.06.2016. године

ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ а.д.
БАЊА ЛУКА

Друштво за осигурање“ ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ а.д. , БАЊА ЛУКА

НАПОМЕНЕ

30. јул 2016. године

БИЛАНС УСПЈЕХА За период који се завршава 30.06.2016. године

Опис	Аоп	Напомена	30.06.2016.	30.06.2015.	Индекс
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (203+206+208+209+210+211+212)	201		11.976.995	10.184.557	117,60%
Приходи од премије осигурања, саосигурања и реосигурања животних осигурања	203	4.1	354.577	369.399	95,99%
Приход од укидања резервисања животних осигурања реосигурања	206	4.2	17.071	13	131315,38%
Приходи од премије осигурања, саосигурања и реосигурања неживотних осигурања	208	4.1	9.559.179	7.736.237	123,56%
Приходи по основу учешћа саосигурања и реосигурања и ретроцесије у накнади штета неживотних осигурања	209	4.2	136.258	456.861	29,82%
Приходи од укидања и смањења резервисања	210	4.2	1.399.292	1.312.797	106,59%
Приходи од поврата пореских и других дајбина, премије	211	4.2	0	92.415	0,00%
Други пословни приходи	212	4.2	510.618	216.835	235,49%
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (214+233)	213		12.046.551	10.594.553	113,71%
ФУНКЦИОНАЛНИ РАСХОДИ (215+223+229)	214		6.482.605	5.536.644	117,09%
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе (216 до 222)	215	4.3	436.641	382.295	114,22%
а) Накнаде штета, осигураних сума, других уговорених износа и удјели у штетана животних осигурања	224+225	4.3.1	173.909	123.142	141,23%
б) Резервисања за штете, удјеле у штетана и остала резервисања по основу животних осигурања	227	4.3.1	19.566	2.069	945,67%
Накнаде штета, осигураних сума, других уговорених износа и премије саосигурања и реосигурања (224+227)	223	4.3.1	193.475	125.211	154,52%
б) Накнаде штета, осигураних сума, других уговорених износа и удјели у штетана неживотних осигурања	230	4.3.1	3.663.831	3.477.541	105,36%
в) Расходи по основу премија и провизија саосигурања, реосигурања и ретроцесија неж. осигурања	231	4.3.2	582.190	307.516	189,32%
г) Резервисања за штете и удјеле у штетама и остала резервисања по основу неживотних осигурања	232	4.3.3	1.606.468	1.244.081	129,13%
1.3. Накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања (230 до 232)	229	4.3	5.852.489	5.029.138	116,37%
ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА (234+237+243)	233	4.3	5.563.946	5.057.909	110,00%
2.1. Трошкови амортизације и резервисања (235+236)	234	4.4	247.671	280.791	88,20%
2.2. Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови (238 до 242)	237	4.5	3.039.706	2.685.938	113,17%
2.3. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи (244+245)	243	4.6	2.276.569	2.091.180	108,87%
III ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (201-213)	246		0	0	0,00%
IV ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (213-201)	247		69.556	409.996	16,97%
I ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (249 до 252)	248	4.7	187.250	162.468	115,25%
II ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (254 до 257)	253	4.8	28.955	42.605	67,96%
III ДОБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ (246+248-253)(248-247-253)	258		88.739	0	0,00%
IV ГУБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ (247+253-248)	259		0	290.133	0,00%
I ОСТАЛИ ПРИХОДИ (261 до 264)	260	4.9	515.728	633.854	81,36%
II ОСТАЛИ РАСХОДИ (266 до 269)	265	4.10	608.939	806.808	75,48%
III Добитак по основу осталих прихода и расхода (260-265)	270		0	0	0,00%
IV Губитак по основу осталих прихода и расхода (265-260)	271		93.211	172.954	53,89%
I Приходи од усклађивања вриједности имовине (273 до 275)	272	4.9	0	0	0,00%
II Расходи од усклађивања вриједности имовине (277 до 279)	276	4.11	0	0	0,00%
IV Губитак по основу усклађивања вриједности имовине (276-272)	281		0	0	0,00%
Приходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година	284		28.878	1.775	1626,93%
Расходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година	285		12.874	8.715	147,72%
1. Добитак прије опорезивања	286		11.532	0	0,00%
2. Губитак прије опорезивања	287		0	470.027	0,00%
Порески расходи периода	288		0	0	0,00%
Нето добитак текуће године	291		11.532	0	0,00%
Нето губитак текуће године	292		0	470.027	0,00%

Напомене на сљедећим странама чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

Друштво за осигурање“ ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ а.д. , БАЊА ЛУКА

НАПОМЕНЕ

30. јул 2016. године

БИЛАНС СТАЊА

На дан 30.06.2016. године

Опис	Аоп	Напомена	30.06.2016.	31.12.2015.	Индекс
АКТИВА					
Основна средства и нематеријална улагања	002+008	4.12	12.919.437	13.130.113	98,40%
Дугорочни финансијски пласмани	016	4.13	4.222.473	3.376.484	125,06%
Готовина на рачунима и у благајни	055	4.15	969.077	515.169	188,11%
Потраживања по основу премије и учешћа у накнади штета	034	4.16	3.201.691	2.368.155	135,20%
Друга потраживања	043+044	4.16	1.739.083	1.473.013	118,06%
Краткорочни финансијски пласмани (046 до 054)	045	4.17	9.426.871	10.194.127	92,47%
Активна временска разграничења	059	4.18	3.962.275	3.740.657	105,92%
Ванбилансна актива	063		876.608	1.035.836	84,63%
УКУПНО АКТИВА			37.317.515	35.833.554	104,14%
ПАСИВА					
Капитал (102+111+117-123)	101	4.19	14.452.091	14.601.846	98,97%
Акцијски капитал	102	4.19	16.522.901	16.522.901	100,00%
Емисиона премија	109	4.19	-4.073.025	-4.077.327	99,89%
Ревалоризационе резерве	117	4.19	339.803	339.803	100,00%
Нереализовани добици по основу финансијских средстава расположивих за продају	118	4.19	791.316	546.138	144,89%
Нереализовани губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	119	4.19	-465.420	-58.955	789,45%
Законске резерве	111	4.19	1.324.984	1.320.896	100,31%
Нераспоређени добитак текуће године	122	4.19	11.532	8.390	137,45%
Губитак ранијих година	124	4.19	0	0	0,00%
Губитак текуће године	125	4.19	0	0	0,00%
Дугорочна резервисања (127 до 134)	126	4.20	1.628.018	1.543.870	105,45%
Дугорочне обавезе (137 до 144)	136	4.21	15.361	25.728	59,71%
Краткорочни кредити	149	4.22	0	0	0,00%
Добављачи	162	4.23	1.068.474	603.053	177,18%
Обавезе по основу штета и уговорених износа	155	4.24	31.924	0	0,00%
Обавезе по основу удјела у штетама и уговореним износима из саосигурања	157	4.24	0	0	0,00%
Обавезе по премијама реосигурања неживотних осигурања	158	4.25	369.617	179.866	205,50%
Обавезе за зараде, порезе, доприносе и друге обавезе	160+163	4.26	536.137	536.233	99,98%
Обавезе за порез из резултата	164	4.26	0	772	0,00%
Друга пасивна временска разграничења	173	4.27	1.262.521	1.263.916	99,89%
Резервисања за преносне премије неживотно, и животно осигурање, саосигурање и реосигурање	167+168+169	4.28	10.977.371	10.097.126	108,72%
Резервисања за штете неживотног и животног осигурања, реосигурање и саосигурање	170+171+172	4.29	6.099.392	5.945.308	102,59%
Ванбилансна пасива	175		876.608	1.035.836	84,63%
УКУПНО ПАСИВА			37.317.515	35.833.554	104,14%

Напомене на сљедећим странама чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

Друштво за осигурање“ ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ а.д. , БАЊА ЛУКА

НАПОМЕНЕ

30. јул 2016. године

БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ

За период који се завршава 30.06.2016. године

Опис	Аоп	30.06.2016.	30.06.2015.	Индекс
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ				
I. Приливи готовине из пословних активно (502 до 505)	501	10.381.801	9.510.794	109,16%
1. Приливи од премије осигурања, саосиг и примљени аванси	502	9.887.250	8.665.556	114,10%
2. Приливи од премије реосигурања и ретроцесије	503	0	0	0,00%
3. Приливи од учешћа у накнади штета	504	172	422.099	0,04%
4. Остали приливи из пословних активности	505	494.379	423.139	116,84%
II. Одливи готовине из пословних активности (507 до 514)	506	9.840.134	11.107.700	88,59%
1. Одливи по основу накнаде штета из осигурања и удјела у штетама из саосигурања и дати аванси	507	3.811.352	3.848.359	99,04%
3. Одливи по основу премија саосигурања, реосигурања и	509	399.616	774.125	51,62%
4. Одливи по основу исплата зарада, накнада зарада и осталих личних расхода	510	2.277.537	2.708.427	84,09%
5. Одливи по основу трошкова спровођења осигурања	511	1.935.682	2.759.558	70,14%
6. Одливи по основу плаћених камата	512	15.706	27.492	57,13%
7. Одливи по основу пореза на добит	513	1.760	82.605	2,13%
8. Остали одливи из пословних активности	514	1.398.481	907.134	154,16%
III. Нето прилив готовине из пословних активности (501-506)	515	541.667	0	0,00%
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (506-501)	516	0	1.596.906	0,00%
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА				
I. Приливи готовине из инвестирања (518 до 523)	517	4.978.668	5.557.398	89,59%
1. Приливи по основу краткорочних финансијских пласмана	518	4.290.582	5.103.310	84,07%
4. Приливи по основу камата	521	185.237	144.369	128,31%
6. Приливи по основу осталих дугорочних фина. пласм.	523	502.849	309.719	162,36%
II. Одливи готовине из инвестирања (525 до 528)	524	4.998.449	7.757.668	64,43%
1. Одливи по основу краткорочних финансијс. пласмана	525	3.527.900	6.927.911	50,92%
3. Одливи по основу куповине нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина	527	88.398	230.810	38,30%
4. Одливи по основу осталих дугорочних фина. пласма.	528	1.382.151	598.947	230,76%
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (517-524)	529	0	0	0,00%
IV. Нето прилив готовине из активности инвестирања (524 - 524)	530	19.781	2.200.270	0,90%
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА				
I. Прилив готовине из финансирања (532 до 535)	531	121.879	3.995.078	3,05%
1. Приливи по основу повећања основног капитала	532	0	3.911.582	0,00%
3. Прилив по основу краткорочних кредита	534	0	0	0,00%
4. Приливи по основу осталих дугорочних и краткорочних обавеза	535	121.879	83.496	145,97%
II. Одливи готовине из финансирања (537 до 542)	536	189.857	50.652	374,83%
2. Одливи по основу дугорочних кредита	538	10.368	10.092	102,73%
3. Одливи по основу краткорочних кредита	539	0	0	0,00%
6. Одливи по основу осталих дугорочних и краткорочних обавеза	542	179.489	40.560	442,53%
III. Нето прилив готовине из финансирања (531-536)	543	0	3.944.426	0,00%
IV. Нето одлив готовине из финансирања (536-531)	544	67.978	0	0,00%
Г. УКУПНИ ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (501+517+531)	545	15.482.348	19.063.270	81,22%
Д. УКУПНИ ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (506+524+536)	546	15.028.440	18.916.020	79,45%
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (545-546)	547	453.908	147.250	308,26%
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (546-545)	548			0,00%
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	549	515.169	114.754	448,93%
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	552	969.077	262.004	369,87%

Напомене на сљедећим странама чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

Друштво за осигурање“ ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ а.д. , БАЊА ЛУКА

НАПОМЕНЕ

30. јул 2016. године

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ

За период који се завршава 30.06.2016. године

Опис	Ао п	Акционарски капитал и други облици основног капитала	Ревалоризационе резерве	Пренесене резерве (курсне разлике)	Остале резерве (емисиона премија, законске и статутарне резерве)	Акумулисани нераспоређени добитак / непокривени губитак	УКУПНО
Стање на дан 31.12.2014.год.	901	12.725.500	712.321	157.605	212.238	-5.038.642	8.769.022
Ефекти промјена у рачунов. полит.	902						
Ефекти исправке основних грешака	903						0
Поново исказано стање на дан 31.12. 2014. /01.01.2015. год	904	12.725.500	712.321	157.605	212.238	-5.038.642	8.769.022
Ефекти ревалоризације материјалних и немат. Средства	905	1.320.896	-372.518		1.108.658	212.238	2.269.274
Ефекти ревалоризације дугорочних финансијских пласмана	906			329.578			329.578
Нето добитак / губитак периода исказан у билансу успјеха	909					8.390	8.390
Објављене дивиденде и други видови расподеле добити и покриће губитка	910	4.826.404				-4.826.404	0
Емисија акционарског капитала и други видови повећања или смањење основног капитала	911	7.302.909			-4.077.327		3.225.582
Стање на дан 31.12.2015.год.	912	16.522.901	339.803	487.183	-2.756.431	8.390	14.601.846
Ефекти промјена у рачунов. полит.	913						0
Ефекти исправке основних грешака	914						0
Стање на дан 31.12.2015.год. / 01.01.2016	915	16.522.901	339.803	487.183	-2.756.431	8.390	14.601.846
Ефекти ревалоризације материјалних и нематеријалних средстава	916				1.324.984	-1.324.984	0
Ефекти ревалоризације дугорочних финансијских пласмана	917			-161.287			-161.287
Курсне разлике настале превођењем трансакција у иностраној валути	918						0
Остали нето добити / губици периода који нису исказани у билансу успјеха	919						0
Нето добитак / губитак периода исказан у билансу успјеха	920					11.532	11.532
Објављене дивиденде и други видови расподеле добити и покриће губитка	921						
Емисија акционарског капитала и други видови повећања или смањење основног капитала	922				-1.316.594	1.316.594	0
Стање на дан 30.06.2016.год.	923	16.522.901	339.803	325.896	-2.748.041	11.532	14.452.091

Напомене на сљедећим странама чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

НАПОМЕНЕ

30. јул 2016. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ

Дионичко друштво за осигурање "Косиг Дунав осигурање" а.д., Бања Лука (у даљем тексту Акционарско друштво за осигурање "Косиг Дунав осигурање" Бања Лука (у даљем тексту "Друштво") основано је као дионичко друштво за обављање послова осигурања имовине и лица "Косиг" д.д. Бања Лука 18. децембра 1991. године.

На основу Рјешења Министарства финансија Републике Српске о издавању дозволе за рад број 04-3597/08 од 05. јуна 2002. године о организовању Друштва, у складу са Законом о осигурању имовине и лица, Друштво мијења назив у Акционарско друштво за осигурање "Косиг Дунав осигурање" Бања Лука. Промјена назива Друштва уписана је у регистар Основног суда Рјешењем број У/І-1603/2002 од 07. октобра 2002. године.

На сједници скупштине акционара Косиг Дунав осигурања од 11.06.2010. године изгласана је одлука о измјени назива Друштва „КОСИГ ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ а.д. Нови назив Друштва је Акционарско друштво за осигурање "ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ" Бања Лука, односно у скраћеној верзији "ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ" а.д. Бања Лука.

Промјена назива Друштва уписана је у регистар Основног суда Рјешењем број 071-0-Рег-10-000996 дана 23.07.2010. године.

У току 2010. године „Дунав осигурање“ а.д. Бања Лука основало је Друштво са ограниченом одговорношћу, као повезано правно лице „Дунав ауто“ д.о.о. , а на основу одлуке број 1526/2010. године од дана 10.08.2010. године. „Дунав ауто“ д.о.о. спада у њајмлађег члана Дунав групације. Оснивање Друштва „Дунав ауто“ д.о.о. уписано је у регистар Основног суда Решењем број 057-0-Рег-10-001293 дана 18.08.2010. године у Бања Луци.

Дјелатност Друштва је осигурање имовине и лица и остали послови осигурања за које је Друштво добило сагласнос Агенције за осигурање Републике Српске. Такође.

Друштво своју унутрашњу организацију прилагођава потребама развоја своје дјелатности, у складу са утврђеном пословном политиком.

Послови из дјелатности Друштва обављају се у огранцима – дирекција и у главним филијалама, као и територијалним организационим дијеловима Друштва.

У дирекцији се обављају послови осигурања, организује се контролише и кординира процес рада у области осигурања (за индивидуалне кориснике и самосталне предузетнике, за мала, велика и средња предузећа), животно осигурање, заједнички послови у осигурању, маркетинг, накнада штета, финансијски послови, правни послови, људски ресурси и општи послови, ИТ, интерна ревизија и актуарски послови.

Друштво послује на цијелој територији Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине. Највећи акционар и већински власник је Компанија „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд

Чланови Управног одбора Друштва на дан 30.06.2016. године су:

1. Мр Мирко Петровић предсједник;
2. Др Драгица Јанковић, члан;
3. Зоран Суботић, члан;
4. Небојша Аранђеловић, члан;
5. Стево Аничич, члан;
6. Драган Бојић, члан;
7. Далибор Рачић, члан;

Чланови Одбора за ревизију Друштва на дан 30.06.2016. године су:

1. Радица Рубежић,
2. Зорица Кнежевић,
3. Маргерита Бошковић Ибрахимпашић,

Директор Друштва на дан 30.06.2016. године је генерални директор Стево Аничич дипл. правник

НАПОМЕНЕ

30. јул 2016. године

Актуари на дан 30.06.2016. године су:

- Актуар Друштва за неживот је мр Владимир Николић из Бијељине, број лиценце: 05-526-6/09 од 15/08/2006
- Актуар Друштва за живот је мр Саша Мичић из Бијељине, број лиценце: 04-352-2/06 од 06/10/2006

На дан 30. јун 2016. године, Друштво је обављало послове осигурања преко Дирекције у Бањој Луци и 7 филијала (Бања Лука, Добој, Требиње, Приједор, Сарајево, Бијељина и Пале).

На дан 30. јун 2016. године Друштво има 240 запослена радника, док је на дан 30. јун 2015. године било 215 радника.

Квалификациона структура запослених на дан 30. јун 2015 и 2014. године приказана је у наредној табели:

<i>Квалификација</i>	<i>30. јун 2016.</i>	<i>30. јун 2015.</i>
<i>КВ</i>	<i>20</i>	<i>18</i>
<i>ССС</i>	<i>126</i>	<i>98</i>
<i>ВКВ</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
<i>ВШС</i>	<i>16</i>	<i>16</i>
<i>ВСС</i>	<i>73</i>	<i>78</i>
<i>МР</i>	<i>3</i>	<i>2</i>
<i>Укупно</i>	<i>240</i>	<i>215</i>

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

На основу одредби Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске (“Службени гласник РС”, број 67/05), сва правна лица са сједиштем у Републици Српској су у обавези да, у потпуности, примјењују Међународне рачуноводствене стандарде (МРС), односно Међународне стандарде финансијског извјештавања (МСФИ), који су били у примјени на дан 31. децембар 2005. године, Међународне стандарде ревизије (МСР), Кодекс етике за професионалне рачуновође и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа (IFAC), на финансијске извјештаје за периоде који почињу 1. јануара 2006. године или касније.

Имајући у виду захтеве локалних прописа Републике Српске и разлике са захтевима МРС и МСФИ, руководство Друштва не изражава експлицитну и безрезервну изјаву о усаглашености приложених финансијских извештаја са МРС и МСФИ, који се примјењују на периоде приказане у приложеним финансијским извештајима. Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјално значајне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Српске од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Друштва, приложени се у потпуности не могу третирати као финансијски извештаји састављени у сагласности са МСФИ и МРС. Друштво је дакле у састављању ових финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике које су засноване на важећим рачуноводственим прописима, прописима за област осигурања и пореским прописима Републике Српске.

Главне разлике и проблеми у вези са пуном применом МРС и МСФИ се могу сумирати у следећем:

- У Републици Српској не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност код промета финансијским инструментима нити су често званичне тржишне информације расположиве. Стога, поштено (фер) вредност често није могуће поуздано утврдити у условима непостојања активног тржишта, како то захтјевају МРС 32 “Финансијски инструменти: Објелодањивање и приказивање” и МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и мјерење”.
- Финансијски извештаји Друштва су приказани у формату прописаним новим Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја (“Службени гласник РС”, број 97/09) који преузима законом дефинисан потпун скуп финансијских извештаја који одступа од оног дефинисаног у МРС 1 “Приказивање финансијских извештаја”, а уз то у појединим дијеловима, одступа и од начина приказивања одређених билансних позиција предвиђених наведеним стандардом.
- Резервација за штете се обрачунава и евидентира у складу са важећим прописима из области осигурања Републике Српске који нису у пуној сагласности са захтевима МРС и МСФИ.

Износи у финансијским извештајима су изражени у Конвертибилним маркама (КМ). Конвертибилна марка представља званичну извештајну валуту у Републици Српској. Централна банка Босне и Херцеговине („ЦББиХ“) проводи политику курса на принципу „currency board-a“ према којем је КМ везана за ЕУР у односу 1:1,95583.

Финансијски извештаји су састављени за период који се завршава на дан 30.06.2016. године. Упоредне податке представљају финансијски извештаји, за период који се завршио 30.06.2015. године.

Током израде финансијских извештаја за период који се завршава на дан 30.06.2016. године извршена су одређене измјене у класификацији појединих билансних позиција ради јасније презентације упоредних података у складу са новим Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја (“Службени гласник РС”, број 97/09) и новим Правилником о примјени контног оквира за друштва за осигурање (“Службени гласник РС”, број 97/09).

Такође, 8. априла 2009. године, Народна скупштина Републике Српске усвојила је нови Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 36/09), који се примјењује од 1. јануара 2010. године.

Коришћење процјењивања

Презентација финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим стандардима и прописима који се примењују у Републици Српској захтева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентовање вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извјештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процјењених износа.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи од премија и преносне премије

Приходи од премије осигурања представљају фактурисане износе премије у текућем обрачунском периоду, увећане за преносне премије на почетку године и умањене за преносне премије, обрачунате на крају обрачунског периода. Приходи од премије осигурања се уносе у укупан приход у складу са роковима и периодима покривања ризика из одговарајућих уговора о осигурању.

Висина премије утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усвојио је Управни одбор Друштва.

Премија се састоји од функционалне премије и режијског додатка. Функционалну премију чине техничка премија (за сва осигурања) и допринос за превентиву. Режијски додаток користи се за покриће трошкова спровођења осигурања.

Преносна премија (резерва за незарађене премије) се обезбјеђује да би се обухватили дијелови фактурисаних премија, који се односе на приходе наредних обрачунских периода.

Провизије и други одговарајући трошкови које се односе на преносне премије се разграничавају терете укупан приход у наредном периоду.

3.2. Приходи по основу камата

Приходи по основу камата односно финансијски приходи се највећим дјелом односе на пласмане депоноване у банци за покриће 50% гарантног фонда и техничке резерве и камате по обвезницама, а евидентирају у обрачунском периоду у коме су настали.

У оквиру осталих прихода исказују се добици по основу продаје некретнина опреме (основних средстава) и нематеријалних улагања, продаје ХОВ, наплаћена отписана потраживања и други.

3.3. Резервисања средстава за настале пријављене, а неликвидиране штете

Резервисања средстава за настале пријављене, а неликвидиране штете врше се на основу процјене износа сваке појединачне штете, осим за штете за које, на основу расположиве документације, није могуће извршити такву процјену, а за које се резервација средстава врши на основу просјечне исплаћене штете у врсти осигурања којој та штета припада. Просјечни износ исплаћене штете израчунава се тако што се укупни износ исплаћених штета подјели са бројем тих штета. Штете у спору резервишу се у износу за који се очекује да би могао бити утврђен од стране суда.

Резерве за штете из уговора о осигурању одговорности које се исплаћују у облику ренте, обрачунавају се актуарским методама у капитализованим износима (садашња вриједност будућих рентних исплата). Резерва се утврђује за сваку рентну штету посебно и при томе се користе таблице смртности и дисконтује се стопом која није већа од 5% годишње, те се узима у обзир очекивано повећање износа ренте.

Резервисања за индиректне трошкове обраде штета износе 0,5% од збира резерви за пријављене штете и резерве за настале непријављене штете.

3.4. Резервисања за настале а непријављене штете

Резервисања за настале непријављене штете утврђује се на основу статистичких података за настале непријављене штете, података о пријављеним штетама и технологије обраде штета, као и осталих расположивих података. Друштво резерве за настале непријављене штете утврђује методом очекиване квоте штета и то на основу података о рјешеним и резервисаним насталим пријављеним, а нерјешеним штетама не укључујући рентне штете и методом Chain Ladder (метода уланчаних гјествица).

За обрачунавање резерви за настале непријављене штете по методи Chain Ladder (метода уланчаних гјествица), користи се троугао развоја штета који се формира на основу података о развоју штета према критеријуму године настанка и године плаћања штета на основу којих се добијају кумулативни подаци о исплаћеним штетама по развојним годинама за сваку годину настанка. На основу тих података израчунавају се коефицијенти пораста плаћања штета по годинама настанка и просјечни коефицијенти пораста плаћања штета за сваку развојну годину. Просјечни коефицијенти пораста плаћања штета представљају аритметичку средину коефицијента пораста плаћања штета по развојним годинама. Резерве за настале непријављене штете добијемо када укупан износ резерви умањимо за утврђену резерву по основу насталих пријављених, а нерјешених штета.

3.5. Математичка резерва осигурања живота

Резервисање средстава по основу обавеза по премијама осигурања живота се обезбјеђује у складу са важећим прописима за организације из области осигурања и реосигурања. Резерва се обрачунава примјеном начела математике осигурања живота по нето проспективној методи.

Математичка резерва је техничка резерва Друштва намјењена измиривању будућих обавеза по основу животног осигурања, ако су осигураници прихватили да учествују у ризику депоновања и улагања средстава техничких резерви.

3.6. Трошкови текућег одржавања и оправки

Трошкови текућег одржавања и оправки основних средстава и нематеријалних улагања исказани су у билансу успјеха у стварно насталом износу.

3.7. Прерачунавање девизних износа

Пословне промјене настале у иностраној валути су прерачунате у конвертибилне марке по званичном курсу који је важио на дан пословне промјене.

Монетарна средства и обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса стања, прерачунати су у конвертибилне марке по званичном курсу који је важио на тај дан.

Нето позитивне или негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у иностраној валути и приликом прерачуна монетарних позиција биланса стања исказаних у иностраној валути књижене су у корист или на терет биланса успјеха, као добици или губици по основу курсних разлика.

3.8. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су одредива немонетарна средства без физичког садржаја која служе за пружање услуга, за изнајмљивање другим лицима или се користе у административне сврхе. Као нематеријална улагања признају се и подлијежу амортизацији нематеријална улагања која испуњавају услове прописане МРС 38-Нематеријална улагања, имају корисни вијек трајања дужи од годину дана и појединачна набавна цијена у вријеме набавке улагања већа од просјечне бруто зараде по запосленом у Републици Српској, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике. Уколико нематеријално улагање не испуњава услове из претходног става овог члана, признаје се на терет расхода периода у којем је настало.

Нематеријална дугорочна средства се разврставају:

- дугорочно одложени трошкови развоја,
- улагања у софтвер,
- улози у лиценце, концесије, патенте, робне марке и трговачка права,

- улози у права вишегодишње употребе програмских рјешења,
- гоодвил (добро име),
- друге дугорочно одложене позиције (нематеријална улагања представљају улагања

Друштва по основу уговора са правним лицима о пословно – техничкој сарадњи. Предмет уговора су заједничка улагања у модернизацију и изградњу грађевинских објеката, или набавка опреме. Уговори се потписују на период од 5 до 10 година, у коме се улагања амортизују.).

Друштво признаје или вреднује нематеријална дугорочна средства у складу са МРС 38- Нематеријална средства и МРС 36- Импаритет (обезвјеђење).

Нематеријална дугорочна средства се првобитно признају по набавној вриједности. Трошкови које је могуће приписати прибављањем нематеријалног средства повећавају његову набавну вриједност (трошкове набавке и све трошкове до активирања нематеријалног дугорочног средства).

Набавна вриједност нематеријалног дугорочног средства, прибављеног у размјени за друго средство се мјери по фер вриједности.

За признавање појединачног средства као и неопредметног дугорочног средства морају бити испуњена два услова и то:

- увјерење да ће будуће користи повезане са средством долазити у Друштво и
- могућност да се његова набавна вриједност примјерено измјери.

Накнадно мјерење нематеријалног средства се у трошкове преноси амортизацијом.

Амортизација нематеријалних средстава се обрачунава линеарном методом.

Стопе амортизације су одређене тако да је вриједност нематеријалног средства распоређена у трошкове у оцијењеном периоду његове користи.

Друштво употребљава слиједеће амортизационе стопе нематеријалних дугорочних улагања:

софтвер	5%-10%
друга нематеријална дугорочна средства	10% -35%

Период и метод обрачуна амортизације прегледа се по истеку сваке пословне године. Уколико се очекивани период корисности нематеријалног дугорочног средства значајно разликује од првобитне цијене, период амортизације се адекватно мијења. Уколико се очекивани ефекат користи мијења, такође се мијења и метод амортизације.

Почетак обрачуна амортизације нематеријалних дугорочних средстава је дан када је средство расположиво за употребу.

Нематеријална дугорочна средства се морају поново вредновати уколико њихова књиговодствена вриједност прелази њихову надокнадиву вриједност.

Као надокнадива вриједност се узима фер вриједност приликом употребе која садржи оцијену прихода и расхода који произилазе из будућих коришћења средстава, те употребе одговарајуће дисконтне стопе приликом прилива новчаних средстава.

Обезвјеђење нематеријалних дугорочних средстава у односу на надокнадиву вриједност исказује се у оквиру расхода насталих накнадним вредновањем.

Уколико је књиговодствена вриједност нематеријалних дугорочних средстава нижа од надокнадиве вриједности, не врши се поновно вредновање.

Нематеријална дугорочна средства се у правилу накнадно не вреднују због накнадног повећања вриједности (након већ спроведеног књижења).

При отуђивању нематеријалног дугорочног средства, разлика између књиговодствене и фер продајне вриједности признаје се као пословни приходи или расходи.

3.9. Основна средства (некретнине, потројења и опрема)

Као некретнине, потројења и опрема признају се и подлијежу амортизацији као материјална средства која испуњавају услове за признавање према МРС 16 - некретнине, постројења и опрема, чији је корисни вијек трајања дужи од годину дана и појединачна набавна вриједност у вријеме набавке средстава већа од просјечне бруто зараде по запосленом у Републици, према посљедњем објављеном податку Републичког органа надлежног за послове статистике.

Основна средства обухватају:

- земљиште,
- грађевинске објекте,
- опрема оспособљена за употребу,
- основна средства у припреми (у градњи и изради) и припадајући резервни дијелови,

Признавање и вредновање основних средстава врши се у складу са МРС 16-Некретнине, постројења и опрема и МРС 36- Импаритет.

Основна средства се почетно признају по набавној вриједности. Након почетног признавања, некретнине се вреднују методом ревалоризације, тако да књиговодствена вредност на дан билансирања одговара фер вредности некретнина на тај дан умањеној за акумулирани трошак амортизације и акумулирани трошак обезвређења. Некретнине су процењене на дан 31. децембар 2015. године од стране независног проценитеља, односно ревизорске куће по тржишној вредности.

Остала основна средства се вреднују методом набавне вредности (трошкова метода) тако да књиговодствена вредност на дан билансирања одговара набавној вредности умањеној за акумулирани трошак амортизације и акумулирани трошак обезвређења.

Набавна вриједност поред набавне цијене и свих давања, односно непосредних трошкова набавке, обухвата и трошкове за прибављање средстава, курсне разлике повезане за набавку (уколико је набавке у иностраној валути) као и све издатке до његове оспособљености за употребу.

Набавна вриједност прибављених основних средстава на бази финансијског зајма (лизинга) је једнака фер вриједности или садашњој вриједности минималних плаћања за закуп, ако је она нижа.

Набавна вриједност материјалних основних средстава, прибављена у размјени за друго средство се мјери по поштеној вриједности.

3.10. Амортизација основних средстава

Амортизација основних средстава се обрачунава по методи корисног вијека трајања. Стопе амортизације су одређене тако да је вриједност основних средстава распоређена у трошкове у процијењеном периоду њихове корисности. У оквиру пословне године амортизација се обрачунава мјесечно употребом пропорционалне амортизационе стопе.

Амортизација се обрачунава појединачно за свако основно средство.

Друштво употребљава слиједеће амортизационе стопе:

Главне групе основних средстава	Корисни вијек (година)	Стопа (%)
Компјутери	4	25%
Канцеларијски намјештај	8	12,50%
Расхладни уређаји	6	16,50%
Аутомобили	6 год. и 5 мј.	15,50%
Уређаји за мјерење	5	20%
Грађевински објекти	76	1,30%

Земљиште, умјетничке слике и друге трајне вриједности се не амортизују. Основна средства се амортизују даном стављања у употребу, према МРС 16 - параграф 55. Обрачун амортизације не престаје када се средство не користи или када се не користи активно, осим ако је оно у потпуности амортизовано. На основна средства која су у цјелости отписана не обрачунава се амортизација. Трошак амортизације се евидентира у билансу успјеха.

Уколико је дошло до повећања вриједности основног средства накнадним улагањем, амортизација се обрачунава на увећану вриједност средства.

3.11. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине Друштва су некретнине (земљишта или зграде – или делови зграда – или и једно и друго), које Друштво као власник држи ради остваривања зараде од издавања некретнине или ради увећања вриједности капитала или ради и једног и другог, а не ради употребе за пружање услуга или за потребе административног пословања или продаје у оквиру редовног пословања.

Инвестиционе некретнине су процењене на дан 31. децембар 2015. године од стране независног проценитеља, односно ревизорске куће по тржишној вредности.

Вредновање инвестиционих некретнина након почетног признавања врши се по методу поштене (фер) вриједности, примјеном основног поступка предвиђеног МРС 40 – инвестиционе некретнине Повећање фер тржишне вредности се исказује у оквиру прихода, а смањење у оквиру расхода периода. У складу са тим, не обрачунава се амортизација инвестиционих некретнина, односно ревалоризација или обезвређење у складу са МРС 36

Накнадни издаци који се односе на већ признату инвестициону некретнину приписују се исказаном износу те инвестиционе некретнине ако је вјероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процјењене стопе приноса те инвестиционе некретнине. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

3.12. Обезвређење вриједности нематеријалних улагања и основних средстава

На дан биланса стања, руководство Друштва анализира вриједности нематеријалних улагања и основних средстава приказане у финансијским извјештајима. Уколико постоји индикација да за неко нематеријално улагање, односно основно средство, постоји обезвређење, надокнадиви износ те имовине се процјењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијењен као нижи од вриједности исказане у финансијским извјештајима, вриједност средства исказаног у финансијским извјештајима се смањује до своје надокнадиве вриједности. Обезвређење се признаје као трошак текућег периода и евидентира у оквиру осталих пословних расхода.

Ако се касније поништи обезвређење, вриједност средства приказана у финансијским извјештајима се повећава до промијењене процјене надокнадивог износа, али тако да повећана вриједност приказана у финансијским извјештајима не прелази износ који би био приказан да се у протеклим годинама није рачунало обезвређење.

Поништење обезвређења се рачуна као приход текућег периода уколико средство није приказано у финансијским извјештајима по ревалоризованој вриједности, када се поништење обезвређења третира као повећање ревалоризационе резерве.

3.13. Финансијски пласмани (инструменти / средства)

За потребе мерења финансијског средства након почетног признавања, финансијска средства се класификују у четири категорије:

- (а) финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха;
- (б) улагања која се држе до доспећа;
- (в) потраживања и дати кредити;
- (г) финансијска средства која су расположива за продају.

Све финансијске пласмане који се држе до једне године Друштво класификује као краткорочне, док оне пласмане који се држе у периоду дужем од једне године Друштво класификује као дугорочне.

Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања - датум када се Друштво обавезало да ће купити или продати финансијско средство. Финансијска средства се иницијално признају по фер вриједности увећаној за трансакционе трошкове за сва финансијска средства која се не исказују по фер вредности чији се ефекти промјена у фер вриједности исказују у билансу успјеха. Зајмови и потраживања и улагања која се држе до доспећа се исказују по амортизованој вриједности коришћењем методе ефективне каматне стопе.

➤ Метода ефективне каматне стопе

Метода ефективне каматне стопе је метода израчунавања амортизоване вриједности финансијске имовине и расподјеле прихода и расхода од камата током одређеног периода. Ефективна каматна стопа је каматна стопа која тачно дисконтује будуће новчане исплате и примања кроз очекивани вијек трајања финансијског инструмента, или гдје је то могуће, краћег периода на нето књиговодствену вриједност финансијског средства или финансијске обавезе. Приходи се признају на бази ефективне каматне стопе за дужничке инструменте, изузев за оне који су исказани по фер вриједности кроз биланс успјеха.

➤ Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха су:

а) финансијска средства која задовољавају било који од следећих услова:

- стечена са циљем продаје и/или поновне куповине у блиској будућности;
- представљају део портфолија финансијских средстава, којима се управља заједно и за које постоји доказ да су финансијска средства за краткорочно остварење добити; или
- деривати, осим ако су означени као и представљају део ефективног хеџинг инструмента.

б) после почетног признања назначена од стране ентитета по фер вредности кроз биланс успеха.

Финансијска средства намењена трговању се иницијално вреднују по фер вредности. Фер вредност код овог типа финансијских средстава не укључује трансакционе трошкове који се могу директно приписати куповини/стицању/издавању финансијског средства. Ови трошкови се у целости евидентирају на терет биланса успеха у тренутку куповине/стицања/издавања.

Фер вредност финансијског инструмента приликом иницијалног признавања је уобичајено трансакциона цена.

Накнадно мерење финансијских средстава намењених трговању се врши по фер вредности. Фер вредност се одређују на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цену берзе на дан вредновања финансијског средства. Промјене фер вредности финансијских средстава намењених трговању обухватају се у корист/на терет биланса успеха периода у коме су настале.

➤ **Хартије од вредности које се држе до доспећа**

Улагања у хартије од вредности које се држе до доспећа се вреднују по амортизованој вредности, коришћењем метода ефективне каматне стопе. Амортизована вредност је набавна вредност умањена за отплате главнице, коригована за сваку разлику између набавне вредности и износа доспећа и умањена за било који отпис услед обезвређења или ненаплативости.

Ефективна каматна стопа (ефективни принос) је стопа по којој се дисконтује очекивани ток будућих готовинских плаћања до доспећа.

Приходи настали у периоду држања хартија од вредности у портфолију Друштва се приказују као приходи од камата. Све куповине и продаје хартија од вредности се рачуноводствено евидентирају у моменту трансакције.

➤ **Потраживања и дати кредити**

Сва потраживања се вреднују по набавној вредности уз одузимање за исправку вредности по основу обезвређења вредности или ненаплативости.

Дати кредити – зајмови се вреднују по амортизованој вредности, коришћењем метода ефективне каматне стопе умањени за процијењено умањење вриједности.

Амортизована вредност је набавна вредност умањена за отплате главнице, коригована за сваку разлику између набавне вредности и износа доспећа и умањена за било који отпис услед обезвређења или ненаплативости.

Приход од камате се признаје примјеном ефективне каматне стопе, осим у случају краткорочних потраживања, гдје признавање прихода од камата не би било материјално значајно.

➤ **Хартије од вредности расположиве за продају**

Финансијска имовина расположива за продају обухвата све инструменте који нису класификовани у претходне групе финансијских инструмената.

Почетно мерење финансијских средстава која су расположива за продају врши се по набавној вредности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховој куповини/стицању/издавању.

Накнадно мерење финансијских средстава која су расположива за продају се врши по фер вредности. Фер вредност се одређују на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цену берзе на дан вредновања финансијског средства или у случају одсуства активног тржишта, на основу најбоље процене компаније о износу фер вредности наведених улагања коришћењем метода дисконтовања новчаних токова или ослањањем на мишљење независног експерта.

Добици и губици од усклађивања вредности признају се у корист, односно на терет ревалоризационих резерви у оквиру капитала кроз биланс стања, односно у корист нереализованог добитка по основу фер вриједности хартија од вриједности расположивих за продају, односно у корист нереализованог губитка по основу фер вриједности хартија од вриједности расположивих за продају.

3.14. Потраживања за премије

Потраживања за премије обухватају потраживања за премију и учешћа у накнадама штета у земљи и иностранству.

Исправка вредности потраживања из пословања врши се у складу са Правилником Агенције за осигурање РС о начину процењивања билансних и ванбилансних позиција друштва за осигурање и Правилником којег је на основу поменутог донијело Друштво.

Сва потраживања се разврставају према слиједећим критеријима:

А - Прва категорија (од 5% до 10%):

- потраживања од дужника чија је финансијска способност задовољавајућа по свим критеријумима,
- потраживања од дужника који своје обавезе измирује благовремено, а изузетно с доцњом до три мјесеца;

Б - Друга категорија (од 25% до 50%):

- потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа, али се не очекује њено погоршање, осим потраживања од несолвентног и неликвидног дужника,
- потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до пет, а изузетно с доцњом до шест мјесеци;

Ц - Трећа категорија (од 50% до 75%):

- потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа посебно ако се узме у обзир критеријум солвентности или ликвидности,
- потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до седам, а изузетно с доцњом до девет мјесеци;

Д - Четврта категорија (100%):

- потраживања од дужника у стечају или од дужника за кога се основано може очекивати да ће над њим бити отворен стечај,
- потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом од преко девет мјесеци,
- потраживања од дужника који обавезе по основу премије неживотног осигурања не плаћа послје истека периода осигурања, а ако је тај период дужи од једне године, не плаћа их послје истека годину дана од започињања периода осигурања за ту годину,

Ненаплата премија и потраживања се отписују након што су исцрпљене све могућности за наплату. Износ отписаних потраживања се приказује у билансу успјеха као расход уколико већ нису била на исправци вриједности. Већина потраживања по том основу имају већ формиране исправке вриједности.

Сва накнадно наплаћена потраживања књиже се као приход од наплаћених отписаних потраживања у билансу успјеха и прилив новчаних средстава у билансу стања.

Уколико и поред свих предузетих активности (судских, вансудских и сл.) потраживања не могу да се наплате, врши се њихово трајно искњижавање из биланса у складу са посебним одлукама и политикама Друштва.

3.15. Готовински еквиваленти и готовина

Под готовином и готовинским еквивалентима се подразумевају новчана средства у конвертибилним маркама и страном валути, средства на „к/м“ и девизним рачунима код пословних банака.

Готовински еквиваленти и готовина укључују готовину у благајни, депозите код комерцијалних банака, као и ликвидна средства која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промјене вриједности.

Готовина и готовински еквиваленти у страном валути се процењују применом средњем курсу стране валуте на дан биланса. Обрачунате курсне разлике по овом основу књиже се на терет финансијских прихода или финансијских расхода.

3.16. Умањења финансијске имовине

Финансијска имовина, осим имовине исказане по фер вриједности кроз биланс успјеха, процијењена је за индикаторе умањења на сваки датум биланса стања. Финансијска имовина је умањена тамо гдје је доказано да су, као резултат једног или више догађаја који су се десили након почетног признавања финансијске имовине, процијењени будући новчани токови инвестиције измјењени. За акције које не котирају на берзи а класификоване су као расположиве за продају, значајан или продужен пад у фер вриједности вриједносног папира испод његовог трошка сматра се објективним доказом умањења.

За сву осталу финансијску имовину, укључујући откупиве хартије од вриједности класификоване као расположиве за продају и потраживања по финансијском зајму, објективан доказ умањења може укључити:

- значајне финансијске тешкоће издаваоца или корисника,
- пропуст или делинквенција у отплати камате или главнице,
- могућност да ће дужник доћи у стечај или финансијску реорганизацију.

3.17. Престанак признавања финансијске имовине

Друштво ће престати признавати финансијску имовину само када уговорна права на новчане токове од финансијске имовине истекну или ако пренесе финансијску имовину, па самим тим и све ризике и награде од власништва средства на други субјект.

Ако Друштво не пренесе нити задржи суштински све ризике и поврате од власништва и задржи контролу над финансијском имовином, Друштво наставља да признаје финансијску имовину.

3.18. Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе. Након почетног признавања финансијске обавезе се иницијално признају у износу примљених средстава. Након почетног признавања финансијске обавезе се мјере у износу по коме је обавеза почетно призната умањена за отплате, увећана за износе капитализованих камата и умањена за било који отпис. Финансијске обавезе су исказане по амортизованој вриједности коришћењем ефективне каматне стопе. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

3.19. Издвојена средства за превентиву

Издвојена средства за превентиву образују се издвајањем у висини од 1,5 % осталих осигурања. Издвојена средства за превентиву се могу користити за потребе превентиве у складу са интерним актом и прописима за превентиву као и европским стандардима донијетим од Европског комитета осигурања.

3.20. Порези и доприноси

➤ Порез на добитак – текући

Порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит („Службени гласник Републике Српске“ број 91/06), а који се примјењује од 01. јануара 2007. године. Коначан порез на добитак се плаћа по званичној стопи пореза на добитак у висини од 10% од износа добитка утврђеног пореском пријавом. Опорезиви добитак приказан у пореској пријави укључује добитак, приказан у званичном билансу успјеха, коригован за разлике дефинисане Законом о порезу на добит Републике Српске. Ове корекције се, углавном, односе на искључивање трошкова који се не признају.

Порески прописи Републике Српске предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као умањење пореске основице у будућим периодима. Међутим губици из текућег периода могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од 5 година.

➤ **Одложена пореска средства и одложене пореске обавезе**

Одложена пореска средства и одложене пореске обавезе се обрачунавају за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе средстава и обавеза исказаних у билансу стања и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа одложених пореза на добит.

Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска потраживања се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезив добитак од које се пренети порески губитак и кредити могу умањити.

➤ **Порези и доприноси који не зависе од резултата**

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима, ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

➤ **Порез на додату вриједност**

Законом о порезу на додату вриједност (“Службени лист БиХ”, број 9/05) уведена је обавеза и регулисан је систем плаћања пореза на додату вриједност (ПДВ) на територији Босне и Херцеговине, почевши од 1. јануара 2006. године, чиме је замијењен досадашњи систем опорезивања примјеном пореза на промет производа и услуга. Чланом 25. наведеног Закона услуге осигурања и реосигурања су ослобођене плаћања пореза на додату вриједност.

3.21. Накнаде запосленима

➤ **Порези и доприноси**

У складу са прописима Републике Српске и усвојеном рачуноводственом политиком Друштво је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима, којима се обезбјеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе подразумјевају порезе и доприносе обрачунате на терет бруто плата запослених које је послодавац дужан платити приликом исплате нето примања.

➤ **Обавезе по основу отпремнина**

У складу са Појединачним колективним уговором, Друштво је у обавези да исплати отпремнине, радницима који су закључили уговор о раду на неодређено вријеме, приликом одласка у пензију у висини три просјечне плате Предузећа или три просјечне плате радника, ако је то за њега повољније.

На основу МРС 19 “Накнаде запосленима” захтијева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине.

3.22. Правична (фер) вриједност

Пословна политика Друштва је да објелодани информације о правичној вриједности оних средстава и обавеза за које постоје званичне тржишне информације и у случајевима када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. Фер вриједност, за ове потребе, се дефинише као вриједност по којој се средство може реализовати, или обавеза измирити, на добровољној бази између субјеката који су упознати са стањем тих средстава, односно обавеза.

Не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у условима купопродаје финансијских инструмената. Сходно томе, у таквом окружењу често није могуће поуздано утврдити правичну вриједност. По мишљењу руководства Друштва, износи у финансијским извјештајима одражавају правичну вриједност, која је у датим околностима највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања

3.23. Приходи

Приходи обухватају приходе од уобичајених активности Друштва (пословне и финансијске приходе) и добитке. Уобичајене, редовне активности Друштва јесу све активности које Друштво предузима у делокругу свог рада, као и активности које су с њима повезане и подржавају тај рад и из њега произлазе, или имају пропратни карактер.

Добици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију прихода и могу, али не морају да проистекну из уобичајених активности Друштва. Добици представљају повећања економских користи и као такви по природи нису различити од прихода. Добици укључују добитке проистекле из продаје дугорочних средстава, хартија од вредности и остале приходе.

На рачунима прихода обухватају се пословни приходи, финансијски приходи и остали приходи, који укључују и приходе по основу сторнирања обезвређења средстава.

3.24. Расходи

Расходи обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности Друштва, као и губитке.

На рачунима расхода обухватају се пословни расходи, финансијски расходи и остали расходи, који укључују и расходе по основу обезвређења средстава.

Губици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију расхода и могу, али не морају да проистекну из уобичајених активности Друштва. Губици представљају смањења економских користи и као такви нису по својој природи различити од других расхода.

Губици укључују губитке произашле из продаје дугорочних средстава. Расходи, такође, укључују нереализоване губитке по основу курсних разлика.

4. НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

4.1. Приходи од премије осигурања

Структура прихода по основу премије АОП 203 и 208 за период јануар - јун 2016 и 2015. године је следећа:

Контно	Опис	АОП	30. јун 2016.	30. јун 2015.	Структура 2016%	Структура 2015%	Индекс 2016/2015%
60000000	Приход техничке премије живот	203	297.790	309.844	3,00%	3,82%	96,11%
60010000	Приход режијске премије	203	56.812	59.459	0,57%	0,73%	95,55%
60100000	Приход ПП техничке премије живот	203	-26	96	0,00%	0,00%	-26,74%
61100000	Прих.тех.прем.АО, каско и остало	208	7.114.890	5.787.677	71,77%	71,40%	122,93%
61101000	Прих.ПП тех.прем. осиг.АО, каско и остало	208	-876.505	-606.433	-8,84%	-7,48%	144,53%
61101100	Приход ПП -Реосигурања	208	203.531	-12.616	2,05%	-0,16%	-1613,23%
61110000	Прих.реж.прем.осиг.АО, каско и остало	208	3.070.711	2.500.740	30,97%	30,85%	122,79%
61120000	Прих.прев.прем.осиг.АО, каско и остало	208	50.268	47.521	0,51%	0,59%	105,78%
61300000	Приходи од премије саосигурања	208	0	682	0,00%	0,01%	0,00%
61310000	Приходи преносне премије саосигурања -Активно	208	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
61320000	Приходи преносне премије саосигурања - Пасивно	208	-3.716	18.667	-0,04%	0,23%	-19,91%
61400000	Приход од премије реосигурања	208	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
61410000	Приход од преносне премије реосигурање	208	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
	Укупно:		9.913.756	8.105.636	100,00%	100,00%	122,31%

Остварена фактурисана премија у периоду 01.01. – 30.06.2016. године износи 10.634.116 КМ и у односу на исти период претходне године већа је за 22,15%. По извршеном обрачуну преносне премије Друштво је утврдило висину прихода по основу премије осигурања.

Приходи од премије изnose 9.913.756 КМ, од чега приходи животног осигурања изnose 354.577 КМ, а приходи неживотног осигурања изnose 9.559.179 КМ. Приходи од премије већи су у односу на исти период претходне године за 22,31%.

Расподјела премије осигурања у периоду 01.01. – 30.06.2016. године

Опис	Техничка премија	Превентива	Режијски додатак	УКУПНО
Осигурање АО	4.820.495		2.065.932	6.886.427
Остале врсте осигурања	2.338.163	50.145	1.004.779	3.393.087
Укупнонеживот	7.158.658	50.145	3.070.711	10.279.514
Животно осигурање	276.270		47.766	324.036
Рента	578		127	705
Додатна осигурања уз оси.живота	20.899		8.962	29.861
Укупно живот	297.747	0	56.855	354.602
УКУПНО ПРЕМИЈА	7.456.405	50.145	3.127.566	10.634.116

„ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ а.д БАЊА ЛУКА
Напомене уз финансијске извјештаје по полугодишњем обрачуна за 2016. годину

Преглед фактурисане премије по врстама осигурања у периоду 01.01.-30.06.2016. године.

РБ	Категорија	Остварено 30.06.2016	Остварено 30.06.2015.	% учешћа у премији	Индекс 2016/2015
1	2	3	4	5	6
1	Осигурање незгоде	855.762	623.455	5,86%	72,85%
2	Здравствено осигурање	77.452	100.356	0,94%	129,57%
3	Оси. воз. која се крећу на копну ,оси шин вози	710.192	768.014	7,22%	108,14%
6	Осигурање пловила	1.820	0	0,00%	0,00%
7	Осигур. робе у превозу	113.140	60.515	0,57%	53,49%
8	Оси имовине од пожара и природних сила	728.349	885.315	8,33%	121,55%
9	Осигурање од осталих штета на имовини	619.951	807.924	7,60%	130,32%
10	Осиг. од одговорности за моторна возила	5.169.431	6.886.427	64,76%	133,21%
13	Осигурање од опште грађанске одговорности	56.925	143.913	1,35%	252,81%
14	Осигурање кредита	1.500	1.500	0,01%	100,00%
17	Оси. тр. правне заштите	2.097	2.097	0,02%	100,00%
Укупна премија-неживот		8.336.619	10.279.514	96,67%	123,31%
19	Осигурање живота	369.303	354.602	3,33%	96,02%
Укупна премија		8.705.922	10.634.116	100,00%	122,15%

4.2. Остали функционални приходи

Структура осталих функционалних прихода АОП 206,209, 210, 211 и 212 у периоду јануар- јун 2016. и 2015. године обухвата:

Конт	Опис	АОП	30. јун 2016.	30. јун 2015.	Структура 2016%	Структура 2015%	Индекс 2016/2015%
62000000	Приход по основу учешћа у накнади штета реосигурања	209	92.613	456.861	4,49%	21,98%	20,27%
62100000	Приходи по основу саосигурања и реосигурања	209	43.646	0	2,12%	0,00%	0,00%
63000000	Приход од укидања резерви за наст. пријаве штете	210+ 206	1.034.469	959.670	50,14%	46,16%	107,79%
63900000	Приход од укидања осталих резервисања неживот штете	210	381.894	353.140	18,51%	16,99%	108,14%
64000000	Приход од поврата пореских и др даџбина	212	0	68.398	0,00%	3,29%	0,00%
64100000	Приходи од продаје оштећених ствари	212	0	2.500	0,00%	0,12%	0,00%
64910000	Остали приходи од поврата	212	0	21.517	0,00%	1,04%	0,00%
65100000	Приход од провизије по уговору о реосигурању	212	46.442	37.288	2,25%	1,79%	124,55%
65210000	Приход од регреса	212	212.235	79.368	10,29%	3,82%	267,40%
65300000	Приход од закупнина	212	23.118	21.999	1,12%	1,06%	105,09%
65900000	Остали приходи од поврата	212	636	702	0,03%	0,03%	90,60%
65920001	Приход по основу добијених спорова такесе, камата	212	137.122	142	6,65%	0,01%	96421,95%
65921000	Приходи од продате зелене карте	212	66.932	51.460	3,24%	2,48%	130,07%
65922000	Приходи од услужних записника МУП-а	212	0	60	0,00%	0,00%	0,00%
65923000	Приходи од услужних штета	212	24.133	25.816	1,17%	1,24%	93,48%
Укупно:			2.063.239	2.078.921	100,00%	100,00%	99,25%

4.3. Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе

Друштво је остварило расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе у износу од 599.448 КМ. АОП 216, 218, 219, 220 и 222 како слиједи:

Контно	Опис	АОП	30. јун 2016.	30. јун 2015.	Структура 2016%	Структура 2015%	Индекс 2016/2015%
50000000	Математичка резерва	216	84.148	134.984	19,27%	35,31%	62,34%
50210000	Допринос за превентиву неживот	218	50.145	47.521	11,48%	12,43%	105,52%
50300000	Ватрогасни допринос	219		0	0,00%	0,00%	0,00%
50410000	Допринос заштитном фонду РС	220	80.762	87.070	18,50%	22,78%	92,76%
50411000	Трошкови бироа БиХ	220	43.015	19.583	9,85%	5,12%	219,65%
50412000	Трошкови Агенције за осигурање РС	220	88.367	82.942	20,24%	21,70%	106,54%
50413000	Допринос заштитном фонду ФБИХ	220	10.056	6.033	2,30%	1,58%	166,68%
50414000	Трошкови Агенције за надзор ФБИХ	220	1.458	4.163	0,33%	1,09%	35,03%
50600000	Допринос за безбједност саобраћаја	222	78.689	0	18,02%	0,00%	0,00%
	Укупно:		436.641	382.295	100,00%	100,00%	114,22%

Обрачун доприноса за превентиву извршен је у складу са Правилником о максималним стопама режијског додатака у износу од 1,5%, од закључене премије, осим премије осигурања од одговорности за моторна возила.

Ватрогасни допринос обрачунат је у складу са Законом о заштити од пожара у висини од 0,04% од пословних прихода.

На основу обрачуна Заштитног фонда Републике Српске, Заштитног фонда БиХ и Бироа ЗК БиХ, утврђена је висина доприноса заштитном фонду за покриће издатака за штете по основу непознатих и неосигураних возила.

Допринос за безбједност саобраћаја обрачунат је на основу фактурисане премије аутоодговорности 1% и према чл. 26 став 1. Закона о обавезним осигурањима у саобраћају.

4.3.1. Ликвидиране штете животно и неживотно осигурање

Ликвидиране и резервисане штете животног осигурања позиција АОП 224 и 227.

Ликвидиране штете животног осигурања

Контно	Опис	АОП	30. јун 2016.	30. јун 2015.	Структура 2016%	Структура 2015%	Индекс 2016/2015%
51000000	Накнада штета животно осигурање	224	173.909	123.142	89,89%	98,35%	141,23%
51500000	Резервације за настале непријављене штете живот	227	19.566	2.069	10,11%	1,65%	945,72%
	Укупно:		193.475	125.211	100,00%	100,00%	154,52%

До повећања ликвидираних штета по основу животног осигурања у односу на претходну годину дошло је услед ликвидације штета по осну истека полиса животног осигурања.

Бруто расходи из исплате штета неживотног осигурања позиција АОП 230 како слиједи

Контно	Опис	АОП	30. јун 2016.	30. јун 2015.	Структура 2016%	Структура а 2015%	Индекс 2016/2015%
52000000	Накнада штета незгода неживот	230	643.028	814.747	17,55%	23,43%	78,92%
52100000	Штете обавезна осигурања АО и каско	230	1.893.034	1.586.234	51,67%	45,61%	119,34%
52125000	Тр. За при. И повр. Послове за извиђање и процјену	230	460	240	0,01%	0,01%	191,67%
52126000	Адв. Услуге за извиђање и процјену	230	7.020	0	0,19%	0,00%	0,00%
52127000	Остали трош. За извиђ. И процјену	230	285	30	0,01%	0,00%	950,00%

„ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ а.д БАЊА ЛУКА
Напомене уз финансијске извјештаје по полугодишњем обрачуњу за 2016. годину

52128000	Адм. Таксе за прибављање	230	1.272	885	0,03%	0,03%	143,73%
52129000	Трош. За израду фотог. О насталим штета	230	275	186	0,01%	0,01%	147,70%
52150000	Трошкови вјештачења	230	18.953	7.420	0,52%	0,21%	255,44%
52180000	Др. Тр. У вези са штетама	230	14.209	16.217	0,39%	0,47%	87,62%
52200000	Штете необавезна осигурања	230	1.051.847	1.032.360	28,71%	29,69%	101,89%
52400000	Удјели у штетама саосигурања и реосигурања	230	33.448	19.222	0,91%	0,55%	174,01%
Укупно:			3.663.831	3.477.541	100,00%	100,00%	105,36%

Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања представљају расходе за исплату накнада штета и осигураних сума и других уговорених износа који се исплаћују осигураницима, односно корисницима осигурања. У периоду 01.01. – 30.06.2016. године ликвидирани су штете у укупном износу од 3.795.266 КМ, од чега ликвидирани штете неживотних осигурања износе 3.621.357 КМ, а ликвидирани штете животних осигурања износе 173.909 КМ. У односу на исти период претходне године ликвидирани штете су веће за 6,15%. Учешће ликвидираних штета у укупној фактурисаној премији износи 35,69%, што је мање у односу на претходну годину када је ово учешће износило 41,07%.

4.3.2. Расходи по основу премија саосигурања, реосигурања и ретроцесије неживотних осигурања

Конто	Опис	Аоп	30. јун 2016.	30. јун 2015.	Структура 2016%	Структура 2015%	Индекс 2016/2015%
52300000	Трошкови премије саос. И реосигурања-обавезна биро БиХ	231	116.791	86.941	20,06%	28,27%	134,33%
52320000	Трошкови премије саос. И реосигурања-необ. Босана –Ре	231	111.554	81.163	19,16%	26,39%	137,44%
52330000	Трошкови премије саосигурања и реосигурања Дунав –Ре	231	353.845	137.909	60,78%	44,85%	256,58%
52340000	Трошкови премије саосигурања и реосигурања Јахорина	231	0	1.502	0,00%	0,49%	0,00%
Укупно:			582.190	307.516	100,00%	100,00%	189,32%

Расходи по основу премија саосигурања, реосигурања на дан 30.06.2016. године износе 582.190 КМ. Друштво је закључило уговоре са реосигуравачима „Дунав РЕ“ Београд и „Босна РЕ“ Сарајево, док се за зелене карте реосигурање врши преко Бироа зелене карте БиХ.

4.3.3. Расходи по основу резервисаних штета

Конто	Опис	Аоп	30. јун 2016.	30. јун 2015.	Структура 2016%	Структура 2015%	Индекс 2016/2015%
52600000	Резервисање за пријављене а неликвидирани штете	232	1.138.401	810.399	70,86%	65,14%	140,47%
52600001	Резервисање за ренте	232	74.565	48.067	4,64%	3,86%	155,13%
52600002	Резервисања за настале непријављене штете	232	393.502	385.616	24,49%	31,00%	102,05%
Укупно:			1.606.468	1.244.081	100,00%	100,00%	129,13%

4.4. Амортизација

Конто	Опис	Аоп	30. јун 2016.	30. јун 2015.	Структура 2016%	Структура 2015%	Индекс 2016/2015%
530	Трошкови амортизације	235	247.671	280.791	100,00%	100,00%	88,20%
Укупно:			247.671	280.791	100,00%	100,00%	88,20%

Амортизација основних средстава се обрачунава по методи корисног вијека трајања. Стопе амортизације су одређене тако да је вриједност основних средстава распоређена у трошкове у процијењеном периоду њихове корисности. У оквиру пословне године амортизација се обрачунава мјесечно употребом пропорционалне амортизационе стопе.

4.5. Остали трошкови спровођења осигурања

Позиција АОП 238, 239, 240, 241 и 242 како слиједи:

Опис	АОП	30. јун 2016.	30. јун 2015.	Структура 2016%	Структура 2015%	Индекс 2016/2015%
Трошкови материјала, горива енергије, рез. дијелова и ауто гума	238	214.468	218.034	7,06%	8,12%	98,36%
Трошкови провизије	239	229.523	218.184	7,55%	8,12%	105,20%
Трошкови услуга и закупнина	240	580.322	573.052	19,09%	21,34%	101,27%
Трошкови рекламе и пропаганде	240	1.583.388	1.200.445	52,09%	44,69%	131,90%
Трошкови репрезентације	241	29.479	24.749	0,97%	0,92%	119,11%
Трошкови премије осигурања	241	39.304	32.923	1,29%	1,23%	119,38%
Трошкови накнада, пореза и доприноса	242	126.983	158.485	4,18%	5,90%	80,12%
Трошкови платног промета, чланарине и накн. За банк. Усл.	241	51.596	26.426	1,70%	0,98%	195,25%
Трошкови непроизводних услуга	241	117.163	143.551	3,85%	5,34%	81,62%
Остали нематеријални трошкови	241	67.479	90.088	2,22%	3,35%	74,90%
Укупно:		3.039.706	2.685.938	100,00%	100,00%	113,17%

- Трошкови материјала се односе на утрошени канцеларијски материјал 43.695 КМ, материјал за одржавање средстава за рад 4.935 КМ, утрошени остали материјал 198 КМ и трошкове заштите на раду 1.436 КМ, трошкови горива и мазива 82.021 КМ, трошкови електричне енергије 42.023 КМ, утрошена топлотна енергија 26.753 КМ, трошкови резервних дијелова за одржавање средстава за рад износе 7.321 КМ, трошкови ситног инвентара 702 КМ, трошкови ауто гума 5.384 КМ.
- Трошкови провизије се односе на:
 - Трошкови провизије предузетника 88.192 КМ
 - Трошкови провизије правних лица 127.933 КМ
 - Уговор о дјелу 5.458 КМ
 - Трошкови посредовања 7.940 КМ
- Трошкови услуга и закупнина се односе на:
 - Закупнину пословног простора 387.293 КМ
 - Остале закупнина 29.653 КМ
 - Трошкови услуга – ЕРЦ 45.340 КМ
 - Услуге техничког прегледа 384 КМ
 - ПТТ трошкови 33.884 КМ
 - Трошкови фиксних телефона 32.947 КМ
 - Трошкови мобилних телефона 19.205 КМ
 - Комуналне услуге 12.533 КМ
 - Трошкови превоза 5.861 КМ
 - Остале услуге- 13.222 КМ
- Трошкови рекламе и пропаганде се односе на:
 - Трошкови рекламе ТВ, радио, штампа 56.897 КМ
 - Трошкови рекламног материјала 25.197 КМ
 - Оглашавање билборди 13.367 КМ
 - Трошкови за поклоне 4.084 КМ
 - Закуп простора-истицање рекламе на возилима 4.250 КМ
 - Закуп простора-истицање рекламе на возилима правна лица 14.470 КМ
 - Промоција компаније у јавности- тп 379.757 КМ
 - Промоција компаније у јавности- бон 562.833 КМ
 - Маркетиншка партнерства 127.652 КМ
 - Брендирање простора 461 КМ
 - Трошкови рекламе пано 283.539 КМ
 - Спонзорство 40.250 КМ
 - Донаторство 10.550 КМ
 - Остали трошкови за рекламу 60.081 КМ
- Трошкови репрезентације и састоје се од трошкова угоститељских услуга 24.314 КМ и остали трошкови репрезентације 5.165 КМ.

- Трошкови премије осигурања неживот 39.304 КМ.
- Трошкови накнада се, највећим дијелом, односе на трошкове осталих пореза 37.302 КМ, доприноса 41.802 КМ, посебне републичке и комуналне таксе 44.505 КМ и накнаду за кориштење комуналних добара 3.374 КМ.
- Трошкови платног промета износе 21.070 КМ, банкарских услуга 2.771 КМ, платне картице 80 КМ и чланарине и доприноси коморама 27.675 КМ.
- Трошкови непроизводних услуга обухватају трошкове услуга чишћења 474 КМ, трошкови брокерских услуга 13.692 КМ, трошкови адвокатских услуга 13.830 КМ, трошкове новина, часописа и стручне литературе 6.977 КМ, трошкове услуга у вези са стручним усавршавањем 5.671 КМ, трошкови здравствених услуга 16.907 КМ, трошкови актуарских услуга 11.400 КМ, трошкови ревизорских услуга 25.179 КМ, трошкови емисије акција 14.917 КМ, трошкови превоза, преноћишта у земљи 2.720 КМ, дневнице у земљи 1.424 КМ, накнаде коришћења сопственог аутомобила у службене сврхе 188 КМ, дневнице у иностранству 2.117 КМ, трошкови превоза, преноћишта у иностранству 84 КМ, и друге непроизводне услуге 1.583 КМ.
- Остали нематеријални трошкови се у највећем дијелу односе на трошкове административних, судских, регистрационих и других такса 41.866 КМ, административне таксе регреси 16.879 КМ, трошкови огласа у штампи и другим медијима осим за рекламу 160 КМ, трошкови вјештачења регреси 50 КМ, остали трошкови конкурси јавне лицитације 1.546 КМ и других нематеријалних трошкова 6.978 КМ.

4.6. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Конто	Опис	Аоп	30. јун 2016.	30. јун 2015.	Структура 2016%	Структура 2015%	Индекс 2016/2015%
55000000	Трошкови нето зарада	244	1.121.749	1.012.153	49,27%	48,40%	110,83%
55020000	Трошкови пореза на зараде	244	91.134	79.907	4,00%	3,82%	114,05%
55030000	Доприно из накнада	244	624.452	545.920	27,43%	26,11%	114,39%
55600000	Трошкови накнада чланова управног одбора	245	25.500	28.000	1,12%	1,34%	91,07%
55601000	Трошкови накнада чланова одбора за ревизију	245	8.000	853	0,35%	0,04%	937,38%
55904000	Отпремнина за одлазак у старосну пензију	245	15.559	54.757	0,68%	2,62%	28,41%
55905000	Реагес за годишњи одмор	245	6.126	41.841	0,27%	2,00%	14,64%
55906000	Трошкови помоћи у случају смрти	245	3.000	5.000	0,13%	0,24%	60,00%
55907000	Топли оброк	245	301.724	264.837	13,25%	12,66%	113,93%
55907100	Топли оброк-Федерација	245	40.715	28.456	1,79%	1,36%	143,08%
55909000	Трошкови превоза на рад	245	37.922	25.647	1,67%	1,23%	147,86%
55909100	Трошкови превоза на рад Федерација	245	689	3.810	0,03%	0,18%	18,08%
	Укупно:		2.276.569	2.091.180	100,00%	100,00%	108,87%

- Трошкови бруто зарада и накнада обухватају бруто примања за запослене (плате, превоз, топли оброк...) и износе 2.243.069 КМ и бруто накнаде чланова УО И ОР у износу од 33.500 КМ. Трошкови бруто зарада веће су у односу на исти период претходне године за 8,87%.

4.7. Финансијски приходи

Конто	Опис	Аоп	30. јун 2016.	30. јун 2015.	Структура 2016%	Структура 2015%	Индекс 2016/2015%
66000000	Остали приходи	249	387	449	0,21%	0,28%	86,13%
66200000	Приходи од камата	250	7.745	8.908	4,14%	5,48%	86,95%
66200001	Приходи од камата ХОВ	250	28.663	16.661	15,31%	10,25%	172,04%
66210000	Приходи од камата по основу пласираних средстава	250	146.148	131.638	78,05%	81,02%	111,02%
66211000	Приходи од камата по осн.потраживања за премију	250	0	469	0,00%	0,29%	0,00%
66220000	Приходи од камата – зајмови	250	794	4.343	0,42%	2,67%	18,29%
66230000	Приходи од камата – регреси	250	3.476	0	1,86%	0,00%	0,00%
66330000	Позитивне текуће курсне разлике по основу девизних плаћања-остало	251	36	0	0,02%	0,00%	0,00%
	Укупно:		187.250	162.468	100,00%	100,00%	115,25%

Финансијски приходи износе 187.250 КМ, а остварени су по основу камата на депонована средства у банкама, приноса по основу улагања у обвезнице и камата по основу регреса и већи су у односу на исти период претходне године за 15,25%.

4.8. Финансијски расходи

Конто	Опис	Аоп	30. јун 2016.	30. јун 2015.	Структура 2016%	Структура 2015%	Индекс 2016/2015%
56210000	Расх. камата по кредитима	255	0	22.616	0,00%	53,08%	0,00%
56211000	Расходи камата по дужничко повјерљачким односима	255	13.249	4.830	45,76%	11,34%	274,31%
56212000	Затезна камата	255		6.646	0,00%	15,60%	0,00%
56213000	Камата по ХОВ	255	8.407	4.662	29,04%	10,94%	180,32%
56217000	Камате по остали.основама судска рјешења	255	266	7	0,92%	0,02%	4026,63%
56330000	Негативне текуће КР по основу девизног плаћања и наплате	256	7.033	3.845	24,29%	9,02%	182,93%
	Укупно:		28.955	42.605	100,00%	100,00%	67,96%

Финансијски расходи износе 28.955 КМ, а остварени већим дијелом по основу камата судска рјешења и камате по основу ХОВ и мањи су у односу на исти период претходне године за 32,04%.

4.9. Остали нетехнички приходи

Контно	Опис	Аоп	30. јун 2016.	30. јун 2015.	Структура 2016%	Структура 2015%	Индекс 2016/2015%
67000000	Добици од продаје некретнина	261	0	2.000	0,00%	0,31%	0,00%
67200000	Добитак од продаје ХОВ	262	85.388	94.373	15,68%	14,85%	90,48%
67500000	Наплаћена отписана потраживања технички конто премија	264	377.283	392.727	69,28%	61,79%	96,07%
67500100	Наплаћена отписана потраживања нетехнички конто остала потраживања	264	28.884	91.466	5,30%	14,39%	31,58%
67700000	Приходи од смањенја и укидања обавеза	264	3.065	2.115	0,56%	0,33%	144,89%
67900000	Остали непоменути приходи	264	21.107	10.231	3,88%	1,61%	206,31%
67905000	Приход по основу-рефундације боловања	264		40.943	0,00%	6,44%	0,00%
69100000	Приходи по основу ефеката промјене рачуноводствених политика и исправке грешака	284	28.878	1.775	5,30%	0,28%	1626,88%
	Укупно:		544.606	635.629	100,00%	100,00%	85,68%

Остали нетехнички приходи износе 544.606 КМ, остварени су по основу продаје ХОВ и прихода по основу ефеката промјене рачуноводствених политика и исправке грешака. мањи су у односу на исти период претходне године за 14,32%. Значајну ставу у оквиру осталих нетехничких прихода чине наплаћена отписана потраживања у износу од 406.168 КМ.

4.10. Остали нетехнички расходи

Контно	Опис	Аоп	30. јун 2016.	30. јун 2015.	Структура 2016%	Структура 2015%	Индекс 2016/2015%
57000000	Губици по основу расхода нематеријалних улагања, опреме	266	469	6.468	0,08%	0,80%	7,24%
57200000	Губици по основу камате ХОВ	267	14.302	1.455	2,35%	0,18%	982,70%
57610000	Расходи по основу исправке премије	269	491.429	563.756	80,70%	69,87%	87,17%
57610001	Расходи по основу исправке премије Дунав ауто	269	0	47.452	0,00%	5,88%	0,00%
57612000	Расходи по основу других отписа	269	10.430	2.835	1,71%	0,35%	367,85%
57622000	Расходи по основу исправке осталих потраживања	269	36.153	160.415	5,94%	19,88%	22,54%
57623000	Расходи по основу директних отписа осталих потраживања		11.201	0	1,84%	0,00%	0,00%
57910000	Судски трошкови по осталим основама необавезног осигурања	269	41.289	9.253	6,78%	1,15%	446,25%
57930000	Судски трошкови	269	3.666	7.023	0,60%	0,87%	52,20%
57932000	Казне за привредне преступе и прекршаје	269		8.150	0,00%	1,01%	0,00%
	Укупно:		608.939	806.808	100,00%	100,00%	75,48%

Остали нетехнички расходи износе 608.939 КМ, остварени су по основу и то губици по основу камате ХОВ, судских трошкова и значајно су мањи у односу на исти период претходне године. Значајну ставку у оквиру осталих нетехничких расхода чини исправак по основу потраживања за премију и осталих потраживања у износу од 549.214 КМ.

4.11. Расходи од усклађивања вриједности имовине

Конт	Опис	Аоп	30. јун 2016.	30. јун 2015.	Структур а 2016%	Структур а 2015%	Индекс 2016/2015 %
59100000	Расходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака	285	12.874	8.715	100,00%	100,00%	147,72%
	Укупно:		12.874	8.715	100,00%	100,00%	147,72%

4.12. Основна средства и нематеријална улагања

Опис	Друга нематеријална улагања	Земљиште	Грађевински објекти	Опрема	Улагања у некретнине	Остала улагања постројења и опрема	УКУПНО
Набавна вриједност							
Стање 01.01.2016. године	3.388.579	31.588	7.488.236	4.620.178	5.415.354	6.075	20.950.009
Стање 30.06.2016. године	1.860.901	31.588	6.958.547	4.028.011	5.947.163	6.075	18.832.286
Исправка вриједности							0
Стање 01.01.2016. године	2.551.622		1.219.745	4.019.543	23.672	5.316	7.422.248
Стање 30.06.2016. године	1.112.451		1.200.892	3.511.186	82.246	6.075	5.912.850
Садашња вриједност							0
Стање 01.01.2016. године	836.957	31.588	6.268.491	600.636	5.391.682	759	13.130.112
Стање 30.06.2016. године	748.450	31.588	5.757.655	516.826	5.864.918	0	12.919.436

Друга нематеријална улагања, највећим дијелом, обухватају улагања по основу уговора о пословно – техничкој сарадњи и дугорочно ангажована средства Друштва, ради ширења пословне мреже на тржишту Босне и Херцеговине. У уговорима је наведено да Друштво улаже средства неопходна за адаптацију објеката у складу са минималним условима за обављање техничких прегледа и набавку потребне опреме, за шта друга страна обезбјеђује простор, у коме ће се обављати послови заступања у осигурању.

У највећем броју, уговори су закључени на период од 10 година, сразмјерно чему се врши и исправка вриједности ових улагања, терећењем трошкова прибављања осигурања.

Најзначајнији дио опреме се односи на рачунаре, канцеларијски намјештај и путничке аутомобиле, као и опрему која је у власништву Друштва, а која је дата другима на располагање током одређеног периода ради обављања послова осигурања.

Грађевинско земљиште обухвата трајно право располагања земљиштем у УЛ. Веселина Маслеше у Бања Луци и земљиште Јуб Богдана.

Грађевински објекти, највећим дијелом обухватају зграду Управе Друштва у улицама Веселина Маслеше и Српској улици, Дирекција за штете улица Југ Богдана у Бања Луци, пословне зграде у Броду, Приједору, Бијељини, Српцу, Градишци, стан Банја Лука, Требиње, Приједор и Велика Кладуша.

„ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ а.д БАЊА ЛУКА
Напомене уз финансијске извјештаје по полугодишњем обрачуњу за 2016. годину

Функционалне некретнине	Вриједност набавке	Износ амортизације	Књиговодствена вриједност на дан 30.06.2016.
ПОСЛОВНА ЗГРАДА БЛ ВЕСЕЛИНА М.	2.542.765	750.288	1.792.477
ПОСЛОВНА ЗГРАДА БЛ СРПСКА 2	1.750.760	335.421	1.415.339
ПОСЛОВНИ ПРОСТОР ЧЕЛИНАЦ	43.884	15.507	28.377
ПОСЛОВНИ ПРОСТОР ГРАДИШКА МИТРОПОЛИТА	72.638	12.106	60.531
ПОСЛОВНИ ПРОСТОР ФОЧА - ПЕТРА БОЈЕВИЦА бб	70.369	0	70.369
ПОСЛОВНА ЗГРАДА ПРИЈЕДОР призмрље	56.440	1.032	55.409
ОБЈЕКАТ- ЈУГ БОГДАНА бб И спрат	914.071	54.015	860.056
ПОСЛОВНИ ПРОСТОР БИРОА ЗК САРАЈЕВО	61.799	3.951	57.848
ПОСЛОВНИ ПРОСТОР СРБАЦ, УЛ. МОМЕ ВИДОВИЦА	89.732	4.276	85.456
ПОСЛОВНИ ПРОСТОР ПРИЈЕДОР УЛ КРАЉА ПЕТРА И ОСЛОБОДИОЦА	206.967	5.895	201.072
СЕРВЕР САЛА БЛ УЛ. ЈУГ БОГДАНА ПРЕКЊИЖЕНО СА ИНВЕСТИЦИЈА НА ГРАЂЕВИНСКЕ ОБЈЕКТЕ	659.299	9.788	649.511
ПОСЛОВНИ ПРОСТОР БИЈЕЉИНА ДУШАНА БАРАНИНА	476.597	3.098	473.499
КИОСК ДЕРВЕНТА	2.200	1.107	1.093
МЕТАЛНИ КИОСК 8 ЉУБИЊЕ	5.292	3.510	1.782
ЛИМЕНИ КОНТЕЈНЕР	5.733	898	4.835
УКУПНО:	6.958.547	1.200.892	5.757.655

4.13. Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочни финансијски пласмани у земљи односе се на улагања у правна лица по основу уговора за обављање послова осигурања или уговора о пословно техничкој сарадњи и имају форму кредита који се враћају из остварених провизија осигурања:

	Назив клијента	Износ	Исправка вредности (обезвјерење)	Нето вредност на дан 30.06.2016.	Нето вредност на дан 31.12.2015.
3400000	Матине	90.000	90.000	0	0
3400000	Сервис комерц П-4	23.041	23.041	0	0
3400000	Ауто Центар	26.968	26.968	0	0
	Укупно:	140.011	140.011	0	0

Учешће у капиталу придружених правних лица у износу од 2.000 КМ се односи на учешће у капиталу правног лица "Дунав ауто" д.о.о.Бања Лука у којем је Друштво "Дунав осигурање" а.д. власник 100% удјела.

Финансијска средства која се држе до рока доспијећа се односе на следеће обвезнице за које Друштво има позитивну намјеру и способност да их држи до рока доспијећа:

Назив емитента	Датум улагања	Датум доспећа	Нето вредност на дан 30.06.2016.	Нето вредност на дан 31.12.2015.
Општина Лопаре	22.09.2010.	квартално	86.120	94.196
Атлантис ББ	21.04.2011	квартално	28.974	31.242
ХОВ –РСРС- неживот	25.12.2013.	квартално	1.706.577	876.420
РСДС -живот	29.06.2010.	квартално	1.761.676	1.751.232
Укупно:			3.583.348	2.753.090

Друштво је купило и обвезнице старе девизне штедње, измирење ратне штете, што укупно на дан 30.06.2016. године износи 1.761.676 КМ животно осигурање, као и обвезнице ратне штете и старе девизне штедње у износу од 1.706.577 КМ неживотно осигурање.

Друштво је 22.09.2010. купило и обвезнице Општине Лопаре у износу од 150.000 КМ, са роком доспијећа 08.10.2020. године. Враћање се врши у полугодишњим анuitетима уз стопу приноса од 6,86% годишње.

Остали дугорочни пласмани се састоје из следећих пласмана:

Врста пласмана	Износ	Исправка вредности (обезвјеђење)	Нето вредност на дан 30.06.2016.	Нето вредност на дан 31.12.2015.
Дугорочни стамбени кредити Драго Талијан	32.592		32.592	34.146
Дугорочни стамбени кредити Раденко Сувајац	57.816		57.816	58.608
Дугорочни депозити код банака Милан Глигић	21.944		21.944	21.944
Средства за формирање Резервног фонда и Оперативног фонда за накнаду штета Бироа зелене карте у Босни и Херцеговини	525.087		525.087	507.008
Укупно:	637.439	0	637.439	621.706

4.14. Улагања у инвестиционе некретнине

Улагања у инвестиционе некретнине на дан 30.06.2016. године износи 5.864.918 КМ, од тога улагање у земљиште 1.282.160 КМ и улагања у некретнине 4.582.758 КМ.

Вриједности некретнина је процијењена од стране овлаштеног судског вјештака грађевинске струке, односно ревизорске куће. Према правилнику о покрићу техничких резерви ове инвестиционе некретнине служе за покриће истих.

Назив	Адреса	Површина	Вриједност на дан 30.06.2016.
Пословни простор Фоча	Петра Бојевића бб	44,77 м2	70.715
Пословна зграда БЛ, Српска 2- Гердијан	Српска 2, Бања Лука	13,71 м2	68.111
Пословни простор Јеврејски центар	Гавре Вучковића, Бања Лука	193,44 м2	953.582
Пословни простор Бијељина	Душана Баранина	160,00 м3	529.920
Гаража Краља Алфонса ХИИИ	Краља Алфонса ХИИ, Бања Лука	17,00 м2	7.140
Управна зграда Брод	Светог Саве и Живојина Мишића	85,00 м3	109.361
Зграда Арке Градишка	Руђера Бошковића		397.170
Пословна зграда Приједор	Ул. Војда Карађорђа бб, Приједор	144,01 м2	308.448
Стан Требиње	Руска бб, Требиње	36,30 м2	44.431
Стан Војводе Степе бр 20	Војводе Степе Степановића 107Ц	99,00 м2	214.286
Стан Војводе Степе бр 8	Војводе Степе Степановића 107Ц	98,00 м2	228.438
Стан Велика Кладуша	Пројсина бб, Велика Кладуша	76,15 м2	152.148
Земљиште шума-гај	Туњице, магистрални пут М-4, Бања Лука	1815,00 м2	108.900
Гаражно мјесто бр 11	Војводе Степе Степановића 107Ц	13,35 м2	13.337
Гаражно мјесто бр 12	Војводе Степе Степановића 107Ц	13,35 м2	13.337
Земљиште Велепроммет	Приједор, магистрални пут М-4	2814,00 м2	675.360
Пословни простор Бијељина	Ул Милоша Обилића бб, Бијељина	53,00 м2	118.296
Гаража, Приједор	Угао улица Војда Карађорђа и Војводе Путника	15,40 м2	12.936
Пословни објекат Југ Богдана	Југ Богдана бб, Бања Лука	233,14 м2	416.719
Пословни простор Србац	Петра Кочића	43,00 м2	58.026
Вучко доо	Олимпијска 1, Јахорина	24,98 м2 +46,07	440.934
Стан Приједор	Проте Матеје Ненадовића 2	54,00 м2	75.978
Гаража Краља Алфонса ХИИИ	Краља Алфонса ХИИ, Бања Лука	17,00 м2	7.140
Пословни простор Брод	Раскриће ул. Светог Саве и Војводе Живојина Мишића бб, Брод	76,00 м2	146.880
Стан Бања Лука	Федерика Гарсије Лорке 1, Бања Лука	94,00 м2	195.426
Земљиште Југ Богдана бб	Југ Богдана бб, Бања Лука	766,00 м2	497.900
УКУПНО			5.864.918

4.15. Готовински еквиваленти и готовина

Опис	30. јун 2016.	31. децембар 2015
Жиро – рачун	939.514	504.782
Благајна	5.386	5.425
Девизни рачун	24.177	4.961
Укупно:	969.077	515.169

Друштво на дан 30.06.2016. године обавља платни промет преко 10 банака у земљи и има 10 ВАМ (домаћих) жиро рачуна и 6 девизних жиро рачуна.

Од пословних банака у земљи Друштво „Дунав осигурање“ а.д. девизни платни промет највећим дијелом обавља преко НЛБ Развојне банке. Банке са којима Друштво има развијен платни промет су још и НЛБ Развојна банка, UniCredit banka, Sberbank, Ниро Alpe Adria bank, Raiffeisen banka, Павловић банка, Intesa Sanpaolo banka, Комерцијална банка, Нова банка Бања Лука, Микрофин банка.

4.16. Потраживања за премију и остала краткорочна потраживања

На дан 30.06.2016. године бруто потраживања износе 10.449.655 КМ од којег износа се на исправци вриједности налази износ од 5.508.881 КМ.

Укупна потраживања (нето) износе 4.940.774 КМ и у њиховој структури доминирају потраживања за премију која износе 3.201.691 КМ од чега неживотна осигурања износе 2.983.098 КМ, животна осигурања 176.170 КМ и потраживања по основу премије саосигурања у износу од 42.423 КМ.

Остала краткорочна потраживања односе се на:

Опис	Стање осталих потраживања	Стање исправке вредности осталих потраживања	Нето потраживање	Индекс (%)	Учешће (%)
1	2	3	4	5 (3/2)	6 (4)
Потраживања по основу учешћа штета у реосигурања	92.613	0	92.613	0,00%	5,33%
Дати аванси за штете	32.507	32.507	0	100,00%	0,00%
Потраживања по основу права на регрес	1.361.489	654.831	706.658	48,10%	40,63%
Услужно процјена и исплата штета	95.826	0	95.826	0,00%	5,51%
Потраживања за услуге по основу ЗК	10.912	0	10.912	0,00%	0,63%
Потраживања по основу камата	8.258	1.573	6.685	19,04%	0,38%
Потраживања по основу камата-зајмови	9.562	0	9.562	0,00%	0,55%
Дати остали аванси	52.208	0	52.208	0,00%	3,00%
Потраживања од државних и других институција	3.278	0	3.278	0,00%	0,19%
Потраживања по основу добијених спорова	724.488	192.312	532.176	26,54%	30,60%
Потраживања од запослених -аконтација за службени пут	14.727	9.803	4.924	66,57%	0,28%
Потраживања од запослених ао	68.578	7.433	61.146	10,84%	3,52%
Потраживања од запослених -мобис	7.173	4.667	2.507	65,06%	0,14%
Потраживања од запослених бензински бонови	331	0	331	0,00%	0,02%
Потраживања од запослених остало	56.839	24.537	32.302	43,17%	1,86%
Остала непоменута потраживања	755.589	749.826	5.763	99,24%	0,33%
Потраживања за издати пословни простор	8.705	0	8.705	0,00%	0,50%
Потраживања од повезаних правних лица	98.374	0	98.374	0,00%	5,66%
Остала потраживања из специфичних послова	15.113	0	15.113	0,00%	0,87%
Укупно:	3.416.571	1.677.488	1.739.083	49,10%	100,00%

Потраживања за премију необавезних осигурања се односе на потраживања од правних и физичких лица за неплаћене полисе осталих осигурања.

Потраживања по основу права на регрес односе се на потраживања од физичких лица одговорних за штету која је исплаћена према одштетним захтјевима.

Потраживања за услужно исплаћене штете се односе на потраживања од осигуравајућих друштава из иностранства, по чијим је полисама извршена услуга увиђаја, процјене, ликвидације и исплате накнаде штета.

„ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ а.д БАЊА ЛУКА
Напомене уз финансијске извјештаје по полугодишњем обрачуна за 2016. годину

Друштво врши процјењивање билансних и ванбилансних позиција aktive са становишта ризика тромјесечно у складу са законом који уређује рачуноводство, Међународним рачуноводственим стандардима и Правилником Агенције за осигурање Републике Српске. Друштво је обавезно да о стању, процјени, наплативости и отпису потраживања тромјесечно извјештава Агенцију за осигурање РС.

Процјењивање билансних и ванбилансних позиција aktive са становишта ризика дијели се у пет категорија:

- недоспјело,
- доспјело потраживање до 90 дана (5% - 10%),
- доспјело потраживање од 91-180 дана (25% - 50%),
- доспјело потраживање од 181-270 дана (50% - 75%),
- доспјело потраживање преко 271 дана 100%.

У складу са претходно наведеним Правилником Агенције за осигурање Републике Српске о начину процјењивања билансних и ванбилансних позиција, извршена је процјена на дан 30.06.2016. године.

Опис позиције	Недоспјело	I категорија - доспјело до 90 дана	II категорија - доспјело од 91 до 180 дана	III категорија - доспјело од 181 до 270 дана	IV категорија - доспјело преко 271 дан	Укупно доспјела потраживања	Укупно потраживања	Исправка вриједности и потраживања	Стање потраживања - нето (из биланса)
2	3	4	5	6	7	8=(4+5+6+7)	9=(3+8)	10	11=(9-10)
I - ДАТИ АВАНСИ						0	0		0
Потраживања по основу премије животних осигурања	176.170				184.902	184.902	361.072	184.902	176.170
Потраживања по основу премије неживотних осигурања	2.088.171	497.536	393.014	259.400	3.391.467	4.541.417	6.629.589	3.646.491	2.983.098
Потраживања по основу премије саосигурања, реосигурања и ретроцесија у земљи	42.423	0	0	0	0	0	42.423	0	42.423
Потраживања по основу учешћа у накнади штета у земљи	92.613	0	0	0	0	0	92.613	0	92.613
1. Укупно потраживања по основу премије, учешћа у накнади штета и остали купци (од 2 до 9)	2.399.377	497.536	393.014	259.400	3.576.370	4.726.320	7.125.697	3.831.393	3.294.304
2. Потраживања из специфичних послова	793.737	8.705	14.798	12.222	686.386	722.111	1.515.848	687.338	828.509
3. Друга потраживања	821.245	3.764	8	394	982.700	986.866	1.808.111	990.150	817.961
II - УКУПНО ПОТРАЖИВАЊА (1+2+3)	4.014.359	510.004	407.820	272.016	5.245.456	6.435.296	10.449.655	5.508.882	4.940.773

4.17. Краткорочни финансијски пласмани

Структура краткорочних финансијских пласмана у земљи је дата у сљедећој табели:

Опис	Стање потраживања по основу пласмана - депозита	Стање исправке вредности осталих потраживања	Нето потраживање	Индекс (%)	Учешће (%)
1	2	3	4	5 (3/2)	6 (4)
Краткорочни кредити у земљи	707.687	707.687	0	100,00%	0,00%
Краткорочна улагања живот ГФ	1.500.000		1.500.000	0,00%	15,95%
Краткорочна улагања неживот ГФ	2.500.000		2.500.000	0,00%	26,58%
Краткорочна улагања неживот ТР	5.151.003		5.151.003	0,00%	54,77%
Краткорочна улагања живот ТР	216.000		216.000	0,00%	2,30%
Займови	80.161	41.609	38.553	51,91%	0,41%
Укупно:	10.154.852	749.296	9.405.556	7,38%	100,00%

Краткорочна улагања приказана у табели се односе на следеће краткорочне депозите у банкама:

Банка	Број Уговора и датум	Износ у КМ	Кам. стопа	Рок	Датум депоновања	Доспијеје
Комерцијална банка а.д. БЛ	ДП 2014/ 42 20.6.2014	500.000	4,20%	36	20/06/2014	20/06/2017
Комерцијална банка а.д. БЛ	ДП 2014/ 56 25.7.2014	100.000	4,20%	36	25/07/2014	25/07/2017
Комерцијална банка а.д. БЛ	ДП 2014/ 57 31.7.2014	139.500	4,20%	36	31/07/2014	31/07/2017
Комерцијална банка а.д. БЛ	ДП 2014/ 58 01.8.2014	28.500	4,20%	36	01/08/2014	01/08/2017
Комерцијална банка а.д. БЛ	ДП 2014/ 95 08.12.2014	500.000	3,70%	36	08/12/2014	08/12/2017
Хупо Алпе-Адриа банк а.д. БЛ	16228621	500.000	2,35%	13	19/06/2015	19/07/2016
Хупо Алпе-Адриа банк а.д. БЛ	16228532	500.000	2,35%	13	19/06/2015	18/07/2016
Павловић Интернационал	04-05-814	21.000	4,50%	24	19/08/2014	19/08/2016
УниЦредит банк а.д. БЛ	06/16	250.000	1,80%	24	21/01/2016	22/01/2018
УниЦредит банк а.д. БЛ	78/15 од 24.12.2015.	250.001	2,00%	36	24/12/2015	24/12/2018
УниЦредит банк а.д. БЛ	50/16 од 29.06.2016.	250.000	1,40%	36	29/06/2016	28/06/2019
УниЦредит банк а.д. БЛ	51/16 од 30.06.2016.	270.000	1,10%	24	30/06/2016	29/06/2018
Сбербанк а.д. Бања Лука	5671515570178154	250.000	2,50%	13	18/06/2015	18/07/2016
Сбербанк а.д. Бања Лука	5671515570173595	250.000	4,00%	36	27/04/2015	27/04/2018
Сбербанк а.д. Бања Лука	5671515570173983	200.000	4,00%	36	30/04/2015	30/04/2018
Сбербанк а.д. Бања Лука	5671515570174759	1.000.000	4,00%	36	05/05/2015	05/05/2018
Сбербанк а.д. Бања Лука	5671515570174856	500.000	4,00%	36	05/05/2015	05/05/2018
Сбербанк а.д. Бања Лука	5671515570177184	400.000	3,30%	24	05/06/2015	06/06/2017
Сбербанк а.д. Бања Лука	5671515570196293	250.001	2,30%	24	24/12/2015	24/12/2017
Сбербанк а.д. Бања Лука	5671515570198427	300.000	2,30%	24	21/01/2016	21/01/2018
Сбербанк а.д. Бања Лука	5671515570209873	150.000	2,30%	24	17/05/2016	17/05/2018
Сбербанк а.д. Бања Лука	5671515570210746	300.000	2,30%	24	01/06/2016	01/06/2018
Сбербанк а.д. Бања Лука	5671515570212783	500.000	2,50%	36	29/06/2016	29/06/2019
МФ банка а.д. Бања Лука	494-88 од 17.12.2015.	200.100	4,20%	36	17/12/2015	17/12/2018
МФ банка а.д. Бања Лука	497-79 од 24.12.2015.	250.001	4,00%	24	24/12/2015	24/12/2017
МФ банка а.д. Бања Лука	515-25 од 09.02.2016	30.000	2,80%	13	09/02/2016	09/03/2017
МФ банка а.д. Бања Лука	518-16 од 11.02.2016.	110.000	2,80%	13	11/02/2016	11/03/2017
МФ банка а.д. Бања Лука	534-65 од 08.03.2016.	100.000	2,80%	13	08/03/2016	08/04/2017
МФ банка а.д. Бања Лука	547-26 од 11.04.2016	100.000	2,80%	13	11/04/2016	11/05/2017
МФ банка а.д. Бања Лука	522-11 од 28.04.2016	153.000	3,80%	24	28/04/2016	28.04./2018
МФ банка а.д. Бања Лука	563-75 од 31.05.2016.	250.000	4,00%	24	31/05/2016	31/05/2018
МФ банка а.д. Бања Лука	564-72 од 31.05.2016	200.000	4,00%	24	31/05/2016	31/05/2018
МФ банка а.д. Бања Лука	580-24 од 29.06.2016	300.000	4,00%	24	29/06/2016	29/06/2018
МФ банка а.д. Бања Лука	576-36 од 29.06.2016	50.000	4,00%	24	29/06/2016	29/06/2018
МФ банка а.д. Бања Лука	577-33 од 29.06.2016	49.900	4,00%	24	29/06/2016	29/06/2018
МФ банка а.д. Бања Лука	575-39 од 29.06.2016	65.000	4,00%	24	29/06/2016	29/06/2018
МФ банка а.д. Бања Лука	574-42 од 29.06.2016	100.000	4,00%	24	29/06/2016	29/06/2018
УКУПНО ДЕПОЗИТИ		9.367.003				

Краткорочни финансијски пласмани - займови

„ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ а.д БАЊА ЛУКА
Напомене уз финансијске извјештаје по полугодишњем обрачунају за 2016. годину

Купац	Назив клијента	Нето вредност на дан 30.06.2016	Нето вредност на дан 31.12.2015
20000332	Дрвна индустрија Подгаци - Градишка	38.553	67.053
	Укупно:	38.553	67.053

Финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успјеха намијењена трговању се односе на слједећа улагања:

Опис(емитент)	Датум улагања	Број	Цијена	Фер вриједност 30.06.2016.	Фер вриједност 31.12.2015.
ЗИФ БЛБ Профит	01.06.2007.	1.500	3,50	5.250	4.725
ЗИФ Кристал Инвест	01.06.2007.	1.500	3,20	4.800	8.115
ЗИФ Цептер	01.06.2007.	1.500	7,51	11.265	13.050
Укупно:				21.315	25.890

Дрштво је веома мало инвестирало у акције, руководећи се принципом опрезности. Укупна набавна вриједност акција у току протеклих година је износила је 29.715 КМ, док вриједност акција на дан 30.06.2016. године износи 21.315 КМ

4.18. Активна временска разграничења

Опис	30. јун 2016.	31. децембар 2015
Разграничени трошкови до једне године	1.735.244	1.735.244
Разграничени трошкови закупа	6.000	
Преносна премија реосигурање	366.705	163.173
Резервисане штете на терет реосигураваача	158.743	158.988
Остала АВР	1.695.583	1.683.250
Укупно:	3.962.275	3.740.657

Активна временска разграничења, највећим дијелом, обухватају унапред плаћене трошкове прибаве осигурања који се односе на будуће периоде и које се одлажу у билансу стања сагласно обрачунају преносне премије обавезних и необавезних осигурања.

4.19. Капитал

Структура капитала је дата у слједећој табели:

Опис	30. јун 2016.	31. децембар 2015
Акцијски капитал – обичне акције	16.522.901	16.522.901
Уписани неуплаћени капитал	-4.073.025	-4.077.327
Ревалоризационе резерве	339.803	339.803
Законске резерве	1.324.984	1.320.896
Нереализовани добици по основу финансијских средстава расположивих за продају	791.316	546.138
Нереализовани губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	-465.420	-58.955
Губитак текуће године година	0	0
Губитак ранијих година	0	0
Добитак текуће године	11.532	8.390
Укупно:	14.452.091	14.601.846

Капитал Друштва образован је у складу са Одлуком о оснивању и Статутом, откупом оснивачких дионица од стране оснивача из почетног фонда сигурности.

Одлуком Скупштине акционара Друштва број 01-811-9-2/02 од 9. априла 2002. године утврђена је вриједност од 100 Конвертибилних марака за једну акцију.

Друштво је у току 2002. године извршило усклађивање вриједности капитала са вриједношћу капитала уписаном у регистру Основног суда. Такође, Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број

У/И 1901/04 од 15. јула 2005. године, Друштво је извршило промјену оснивача иступањем оснивача са уписаним а неуплаћеним оснивачким улогом, као и приступање нових оснивача са уплаћеним а неуписаним оснивачким улогом. Наведена промјена је регистрована и Рјешењем Комисије за хартије од вриједности Републике Српске од 5. августа 2005. године.

Друштво је уписано као емитент у Регистар емитената, Рјешењем Комисије за хартије од вриједности Р.С. бр. 06-8-84/05 од 05.08.2005. године, а ознака и регистарски број Емитента је 06-8-84/05. Акције Емитента, регистроване су код Централног регистра хартија од вриједности, гдје је број рачуна Емитента 17044517, ознаке КДВО, гдје су отворени власнички рачуни акционара Емитента.

Дана 24. августа 2006. године Друштво је извршило регистрацију акцијског капитала и у Централном регистру хартија од вриједности Републике Српске, од када се почело трговати акцијама Друштва на Бањалучкој берзи хартија од вриједности. Акције котирају под ознаком КВОД-Р-А.

Током 2007. године, акције из прве емисије су увећане за 4.753 редовне акције из друге емисије, класе „А“, такође, номиналне вриједности 100,00 КМ, укупне номиналне вриједности 475.300,00 КМ, што укупно износи 52.286 акција, укупне номиналне вриједности 5.228.600 КМ.

Одлуком Скупштине Друштва, акције из прве и друге емисије, увећане су трећом емисијом 5.000 обичних редовних акције укупне номиналне вриједности 500.000 КМ, што укупно износи 57.286 акција, укупне номиналне вриједности 5.728.600 КМ.

Рјешењем Основног суда у Бања Луци од 05.09.2007.године, регистровано је повећање основног капитала претварањем дијела резерви сигурности у основни капитал, тако да је укупан акционарски капитал на дан 31. децембра 2007. године износио 5.728.600 КМ.

Одлуком Скупштине акционара, у току 2008. године је проведена 4. емисија акција. Емитовано је 3.500 приоритетних, партиципативно – кумулативних акција класе „А“, номиналне вриједности 760,00 КМ. Укупна вриједност емисије је 2.660.000 КМ. Ове акције котирају на Бањалучкој берзи, под ознаком КДВО-П-А.

У току 2009. године је извршена докапитализација путем пете емисије акција. Емитовано је 70.945 редовних акција јавном понудом класе „А“ номиналне вриједности 100 КМ, што укупно износи 7.094.500 КМ. За ове акције Друштво је дана 22.12.2009. године добило Рјешење од Комисије ХОВ број 01-03-ре-4034/09, као и Рјешење Основног суда у Бања Луци број 071-0-Reg -10-000013 дана 11.03.2010. године.

Дана 26.02.2011. године на сједници скупштине акционара „Дунав осигурање“ а.д. усвојена је одлука да се акције из четврте емисије, односно приоритетно, партиципативно кумулативне акције конвертују у редовне акције. Истог дана усвојена је и одлука о шестој емисији редовних акција, конверзијом приоритетно, партиципативно кумулативних акција у редовне, а емитовано је 26.600 акција номиналне вриједности 100,00 КМ. Укупна номинална вриједност шесте емисије износи 2.660.000,00 КМ. По регистрацији шесте емисије укупан основног капитала Друштва износи 15.483.100,00 КМ.

Друштво је дана 05.04.2011. године добило рјешење од Комисије за ХВО број 01-УП-031-950/11 и рјешење о регистрацији у Централно регистру Републике Српске број 06-19/06 дана 19.04.2011. године.

Након обављене шесте емисије редовних акција Друштво је донијело одлуку о седмој емисији редовних акција јавном понудом чиме се регулише поступак повећања основног капитала. Седмом емисијом емитује се 10.000 редовних акција номиналне вриједности 100 КМ по акцији, укупне номиналне вриједности емисије 1.000.000 КМ.

Дана 13.07.2011. године Друштво је добило Рјешење о упису у Регистар емитената код Комисије за хартије од вриједности Републике Српске, број 01-03-РЕ-1942/11, а рјешење о регистрацији у Централном регистру Републике Српске 06-19/06 дана 21.07.2011. године.

Дана 18.11.2011. године Друштво је добило и Рјешење Округног привредног суда у Бања Луци број 057-0-Reg-11-002920.

По регистрацији седме емисије укупна вриједност основног капитала Друштва „Дунав осигурање“ а.д. износи 16.483.100 КМ.

На скупштини акционара „Дунав осигурање“ ад Бања Лука одржаној дана 09.12.2011. године, усвојена је одлука о осмој емисији акција – смањење основног капитала. Основни капитал Друштва смањен је за 3.757.600 КМ, односно покриће губитка у износу од 3.757.504 КМ и

формирање законских резерви у износу од 96 КМ, тако да након смањења основни капитал Друштва износи 12.725.500 КМ.

Друштво је дана 12.01.2012. године добило рјешење Централног регистра Републике Српске број 06-19/06, а 18.07.2012. године Рјешење Округног привредног суда у Бања Луци број 057-0-Reg-12-001294.

До повећања капитала досло је провођењем докпитализације путем девете емисије акција и емитовано је 66.298 редовних акција јавном понудом класе „А“ номиналне вриједности 100 КМ, што укупно износи 6.629.800 КМ. За ове акције Друштво је дана 11.06.2015. године добило Рјешење Округног привредног суда у Бања Луци број 057-0- Reg-15-001087.

Одлуком од 15.06.2015. године о десетој емисији акција извршено је смањење капитала у износу од 6.147.300 КМ и то покриће акумулираног губитка из ранијих година у износу од 4.826.404 КМ и формирања законских резерви у износу од 1.320.896 КМ.

Ткође у 2015. години извршена је докпитализација путем једанаесте емисије акција и емитовано је 33.149 редовних акција јавном понудом класе „А“ номиналне вриједности 100 КМ, што укупно износи 3.314.900 КМ. За ове акције Друштво је дана 30.12.2015. године добило Рјешење Округног привредног суда у Бања Луци број 057-0- Reg-15-002900.

Структура акционарског капитала Друштва на дан 30.06.2016. године је сљедећа:

Акционари	% учешћа	% учешћа са правом гласа
Дунав осигурање а.д., Београд	87,5627	87,5627
Интеграл инжењеринг ад	3,1877	3,1877
ЗИФ Кристал инвест фонд	1,1439	1,1439
Андрија Лукавечки	1,1372	1,1372
Дубравко Посавец	0,8400	0,8400
Барбара Посавец	0,7547	0,7547
Бањалучка Пивара ад	0,6355	0,6355
ЗИФ ВБ фонд	0,4908	0,4908
ЗИФ Актива инвест фонд	0,3335	0,3335
Крајиналијек а.д. Бања Лука	0,3147	0,3147
Остали акционари	3,5993	3,5993
Укупно:	100,00	100,00

Ревалоризационе резерве представљају ефекат процјене вриједности некретнина процјењених од стране овлаштеног процјенитеља.

4.20. Дугорочна резервисања

Опис	30. јун 2016.	31. децембар 2015
Математичка резерва	1.541.393	1.457.245
Резервисања за учешће у добити	4.077	4.077
Резервисања за накнаде и бенефиције запослених	82.548	82.548
Укупно:	1.628.018	1.543.870

Дугорочна резервисања на дан 30.06.2016. године износе 1.628.018 КМ, а ријеч је о резервисањима према захтјевима МРС-19, односно примања запослених утврђена актуарским методама процјењивања за отпремнине код одласка у старосну пензију запослених у Друштву у износу од 82.548 КМ, математичкој резерви за животно осигурање у износу од 1.541.393 КМ као и резервисања за учешће у добити у износу од 4.077. Математичка резерва је техничка резерва Друштва намењена измиривању будућих обавеза по основу животног осигурања, ако су осигураници прихватили да учествују у ризику депоновања и улагања средстава техничких резерви.

4.21. Дугорочне обавезе

Опис	30. јун 2016.	31. децембар 2015
Дугорочни кредити	15.361	25.728
Укупно:	15.361	25.728

Дугорочне обавезе износе 15.361 КМ односе се на дугорочни кредит код Intesa Sanpaolo banka a.d. Сарајево по уговору о дугорочном кредиту број П-506 ДЦ/10 од 21.09.2010. године са роком отплате од 84 мјесеца и каматно стопом од 6,75% + 6-0 мјесечни EURIBOR. Обезбјеђење по наведеном кредиту су мјенице и налози Друштва, залог на опреми која је предмет набавке и полисе осигурања наведене опреме винкулиране у корист банке.

4.22. Добављачи и остале обавезе из пословања

Опис	30. јун 2016.	31. децембар 2015
Примљени остали аванси-погрешне дознаке	19.849	9.764
Примљени аванси - премија	33	-597
Обавезе управни и одбор за ревизију	99.993	92.393
Обавезе за уговор о дјелу	13.519	12.694
Добављачи у земљи	712.335	382.018
Добављачи за основна средства	1.977	52.961
Обавезе по основу камата и ттош. фина. по кредитима	9.535	9.535
Комунална такса на истицање фирме 722312	35.310	0
Накнада за кориштење комуналних добара 722461	24	24
Комунална накнада на истицање рекламе - паноа 722318	-96	-96
Обавезе за закуп	47.062	10.649
Остале обавезе	50.244	33.708
Обавезе за доприносе за безбједност саобраћаја	78.689	0
Укупно:	1.068.474	603.053

Друге обавезе из пословања износе 1.068.474 КМ, а односе се на обавезе према управном одбору и одбору за ревизију 99.993 КМ, обавезе по уговору о дјелу 13.519 КМ, обавезе по основу камата 9.535 КМ, добављачи у земљи 712.335 КМ, добављачи за основна средства 1.977 КМ, обавезе за закуп 47.062 КМ, обавезе за доприносе безбједности саобраћаја 78.689 КМ и остале обавезе 105.364 КМ.

4.23. Обавезе по основу штета и уговорених износа

Опис	30. јун 2016.	31. децембар 2015
Обавезе по основу штета	31.924	0
Обавезе по основу удјела у штетама и уговореним износима саосигурања	0	0
Укупно:	31.924	0

4.24. Обавезе по премијама реосигурања неживотних осигурања

Опис	30. јун 2016.	31. децембар 2015
Обавезе за премију реосигурања, саосигурања и специфичне обавезе	369.617	179.866
Укупно:	369.617	179.866

Друштво врши реосигурање по основу осталих осигурања, да би смањило финансијску изложеност ризицима. Реосигурање се врши код реосигуравајућих кућа „Дунав РЕ“ а.д., Београд (Србија), док је уговор о реосигурању домаће аотоодговорности закључен са „Босна реосигурањем“ д.д. Сарајево, а реосигурање зелене карте се обавља преко Бироа ЗК БиХ.

4.25. Обавезе за зараде, порезе, доприносе и друге обавезе

Опис	30. јун 2016.	31. децембар 2015
Обавезе за нето зараде	187.102	177.791
Обавезе за нето зараде - ТОПЛИ ОБРОК	31.291	34.303
Обавезе за нето зараде - ТОПЛИ ОБРОК ФБиХ	7.662	6.912
Обавезе за нето зараде - ПРЕВОЗ	3.704	3.138
Обавезе за нето зараде - ПРЕВОЗ ФБиХ	1.060	689
Обавезе за регрес и остало лична примања	5.362	4.854
Обавезе за порез на зараде и накнаде 713113	46.311	45.443
Обавезе за порез на ТОПЛИ ОБРОК 713113	3.450	3.784
Обавезе за порез за регрес и остала лп 713113	5.007	4.877
Обавезе за порез на лич.примања незапослени 713113	28.833	27.848
Обав.за порез незапослени-ФЕДЕРАЦИЈА	662	662
Обавезе за порез на закуп 713113	15.671	12.762
Обавезе за порез на закуп 716113	336	336
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада 712199	100.758	95.390
Обавезе за доприносе ТОПЛИ ОБРОК 712199	26.517	28.151
Обавезе за доприносе на регрес и остала лп 712199	5.696	5.053
Обавезе за доприносе накнада зарада 712199	1.704	1.704
Обвезе за доприн.незапос-ПИО 712122	-2.679	-2.679
Обвезе задоприн.незапослени-ФЕДЕРАЦИЈА	630	630
Обвезе задоприн.незапослени-ПИО 712129	34.904	32.690
Обвезе за доприн.незапос-ЗДРАВСТВО 712132	-3.923	-3.923
Обвезе за доприн.незапос-ЗДРАВСТВО 712149	128	128
Обвезе за доприн.незапос-ДЈ.ЗАШТИТА 712169	-181	-181
Обвезе за доприн.незапос-ЗАПОШЉАВАЊЕ 712159	-122	-122
Обавезе за доприносе РВИ 712171	-1.283	-959
Посебна накнада од природних и др. несрећа БиХ	0	64
Општа водопривредна накнада БиХ	0	64
Обавезе за обрачунати ватрогасни допринос	0	13.161
Обавезе за противградну заштиту-722456	14.618	25.473
Обавезе за шуме-722434	7.933	7.132
Обавезе за водопривреду-722447	1.446	714
Обавезе за ватрогасни допринос-722467	3.374	2.734
Обавезе за ватрогасни допринос-722396	0	200
Обавезе за ватрогасни допринос-722432	0	15
Фонд солидарности 1,5% послодавац запослени	136	136
Фонд солидарности 1,5% незапослени	313	313
Обвезе за порез на уговор о привре. и повременим пословима	0	477
Обавезе за порез на добит	-4.442	-4.442
Обавезе за порез по одбитку	3.454	5.214
Обавезе према запосленима	169	169
Остале за порез на имовину -714111	0	0
Остале за порез на имовину -714112	3.791	0
Обавезе фонд солидарности 1,5% запослени	908	861
Солидарности 1,5% незапослени	435	435
Солидарности 1,5% управни одбор	5.402	5.002
Укупно:	536.137	537.005

4.26. Пасивна временска разграничења

Опис	30. јун 2016.	31. децембар 2015
Допринос за превентиву неживотних осигурања	64.895	66.290
Остала ПВР	1.197.626	1.197.626
Укупно:	1.262.521	1.263.916

4.27. Резервисања за преносне премије

Опис	30. јун 2016.	31. децембар 2015
Преносна премија -неживот	10.945.172	10.068.668
Преносна премија -живот	1.707	1.682
Преносна премија саосигурање пасивна	30.492	26.776
Укупно:	10.977.371	10.097.126

Преносна премија (резерва за незарађене премије) се обезбјеђује да би се обухватили дијелови фактурисаних премија, који се односе на приходе наредних обрачунских периода. Преносна премија на дан 30.06.2016. године износи 10.977.371 КМ и већа је у односу на 31.12.2015. године за 8,72%, односно 880.245 КМ када је износила 10.097.126 КМ.

4.28. Резервисања за штете неживотног и животног осигурања

Промјене у резервисањима за пријављене и непријављене неисплаћене штете су дате у сљедећој табели:

Опис	30. јун 2016.	31. децембар 2015
Резервисане ПРИЈАВЉ - живот	5.040	7.480
Резервисане НАСТАЛЕ - живот	10.650	5.728
Резервисане настале -5%	78	66
Резервисане ПРИЈАВЉ - неживот	2.749.846	2.626.666
Резервисане ренте	1.359.328	1.384.306
Резервисане НАСТАЛЕ - неживот	1.792.202	1.739.449
Резервисане настале -5%	23.504	22.626
Резервисане штете реосигурање	158.743	158.988
Укупно:	6.099.392	5.945.308

Резерве за штете обрачунавају се у висини процијењених обавеза које је Друштво за осигурање дужно да исплати на основу оних уговора о осигурању код којих је осигурани случај наступио прије краја обрачунског периода, укључујући све трошкове који на основу тих уговора терете друштво за осигурање. Резерве за пријављене штете, које су настале и пријављене до краја обрачунског периода за које се формира резерва за штете Друштво је утврђивало методом појединачне процјене за сваку штету.

Резервисане штете у периоду 01.01.- 30.06.2016. године износе 6.099.392 КМ, док су у периоду јануар – децембар 2015. године износиле 5.945.308 КМ. Резервације су се повећале за 154.083 КМ или 2,59%.

4.30. ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ И ПОКРИЋЕ ТЕХНИЧКИХ РЕЗЕРВИ

Техничке резерве служе за покриће обавеза из обављања послова осигурања

Техничке резерве животног осигурања дан дан 30.06.2016. године износе 1.562.946 КМ а састоје се из:

➤ преносна премија животног осигурања	1.707 КМ
➤ резерве за штете	15.769 КМ
➤ резерве за учешће у добити	4.077 КМ
➤ математичка резерва	1.541.393 КМ
Укупно техничке резерве животног осигурања:	1.562.946 КМ

Техничке резерве животног осигурања на дан 30.06.2016. године су у потпуности покривене средствима Друштва и то:

➤ орочени депозити	216.000 КМ
➤ средства на рачунима	50.135 КМ
➤ обвезнице живот	1.296.811 КМ
Укупно покриће техничких резерве животног осигурања	1.562.946 КМ

Техничке резерве неживотног осигурања на дан 30.06.2016. године износе 17.059.287 КМ а састоје се из:

➤ преносна премија неживотног осигурања	10.945.172 КМ
➤ преносна премија саосигурања	30.492 КМ
➤ резервисане штете неживот	4.565.552 КМ
➤ резерве за ренте	1.359.328 КМ
➤ <u>резервисане штете реосигурање и саосигурање</u>	<u>158.743 КМ</u>
Укупно техничке резерве неживотног осигурања:	17.059.287 КМ

Техничке резерв **неживотног осигурања** на дан 30.06.2016. године су покривене средствима Друштва у износе од 13.819.787 КМ и то:

➤ орочени депозити	5.151.003 КМ
➤ инвестиционе некретнине	5.334.998 КМ
➤ средства на рачунима	915.673 КМ
➤ обвезнице неживот	1.706.577 КМ
➤ државне обвезнице	86.120 КМ
➤ акције	21.315 КМ
➤ средства у резервном фонду БЗК и БиХ	162.396 КМ
➤ преносна премија реосигурање и саосигурање	366.705 КМ
➤ <u>резервисане штете које падају на терет реосигураваача</u>	<u>75.000 КМ</u>
Укупно покриће техничких резерви	13.819.787 КМ

Према извјештају овлашћеног актуара за неживотно осигурање Друштво није у потпуности покрило техничке резерве, од укупног износа техничких резерви неживотног осигурања 17.059.287 КМ, покривена су средства у износу од 13.819.787 КМ, тако да укупан недостатак за покриће техничких резерви износи 3.239.500 КМ, односно проценат покрића износи 81,01%.

4.31. Судски спорови

Друштво води одређене судске спорове који се сматрају уобичајеним за ову врсту пословања, укључујући спорове по основу одштетних захтева према различитим полисама осигурања издатим од стране Друштва. Са стањем на дан 30.06.2016. године Друштво се јавља као тужена страна и тужилац у 633 судска спора.

Друштво води 186 Судска спора за наплату потраживања по основу дужне премије у износу од 2.579,293.78 КМ, Процјена је да ће се по овим споровима наплатити цца 20% од укупног износа.

Против Друштва покренута су 90 судска спора за накнаду материјалне и нематеријалне штете по свим видовима осигурања.

Против Друштва се воде 4 радна спора у вриједности од 17.500 КМ и очекује се позитиван исход код истих. Друштво води 1 спор по основу пословно техничке сарадње, а вриједност спора је 37.131 КМ и очекује се позитиван исход.

Такође Друштво води 1 спор по основу закупа пословног простора, а вриједност спора је 8.400 КМ и очекује се позитиван исход.

Друштво води и 536 спора по основу наплате регресних потраживања у вриједности од 2.725,560,70 КМ.

Судски спорови за накнаду материјалне и нематеријалне штете су резервисани. Остали спорови по садашњим процјенама неће представљати значајније губитке и обавезе у будућем периоду.

4.32. Управљање финансијским ризицима

У процесу управљања ризицима обезбјеђује се свеобухватно и превентивно идентификовање ризика, процјена ризика и мјерење ризика којима је Друштво изложено у свом пословању на начин који обезбјеђује трајно одржавање степена изложености ризику на нивоу који не угрожава имовину и пословање. Процес управљања ризицима треба да обезбједи сагледавање свих кључних фактора и елемената који омогућавају да се финансијски, људски и други ресурси усмјере на начин који обезбјеђује што је могуће већу дисперзију, подјелу и минимизирање ризика.

Друштво процјену висине идентификованих ризика врши по:

1. Групама ризика:

- Ризици осигурања,
- Ризици рочне и структурне неусклађености имовине, капитала и обавеза,
- Ризици у вези са депоновањем и улагањем средстава,
- Тржишни ризици,
- Оперативни ризици,
- Правни ризици,
- Репутациони ризици

Ризици се, у зависности од степена њиховог утицаја на пословање Друштва класификују у 4 категорије:

1. Низак ризик,
2. Средњи ризик,
3. Висок ризик,
4. Екстреман ризик.

4.32.1 Ризици осигурања

Ризици осигурања су специфична врста ризика који произилазе из уговора о осигурању, било да су резултат неадекватно утврђених актуарских величина (техничких резерви, премијских стопа, процјене степена ризика који се преузимају у осигурање, нивоа самопридржаја, структуре премије, услова осигурања и сл.), било да су резултат неадекватних процедура и непоштовања правила струке приликом уговарања осигурања, независно да ли су разлици објективне природе (конкуренције и снижавања премијских стопа као последица) или су субјективне природе (недовољна стручност и едукованост, а понекад и недозвољени и штетни поступци при закључивању уговора о осигурању).

4.32.2 Ризици рочне и структурне неусклађености имовине капитала и обавеза

У оквиру ризика рочне и структурне неусклађености имовине, капитала и обавеза, посебно се управља појединачним ризицима, класификованим у одговарајуће подгрупе ризика које обухватају: ризик адекватности капитала и дугорочне сигурности, ризик структурне неусклађености активе и пасиве по хоризонтали и вертикали, ризик незадовољавајућих приноса од капитала, ризик ликвидности, рочне неусклађености средстава и извора, односно немогућности извршавања обавеза и ризике у вези са неадекватним управљањем имовином, изворима и трошковима.

Ликвидност Друштва, као његова способност да о року извршава доспјеле обавезе зависи са једне стране од билансне структуре, а са друге стране од усклађености прилива и одлива средстава. Циљ управљања ризиком ликвидности је трајно одржавање ниског степена изложености ризику немогућности испуњавања обавеза Друштва, стварање претпоставки које обезбјеђују идентификовање, мјерење, процјењивање и контролу ризика ликвидности.

Начин утврђивања и праћења ликвидности друштва за осигурање регулисан је новим Правилником о начину утврђивања и праћења ликвидности друштва за осигурање (Службени гласник Републике Српске број 38/15), а који се примјењује од 26. маја 2015. године. Новим Правилником ликвидна средства обухватају средства на жиро – рачуну, орочене депозите и хартије од вриједности које не служе за покрића техничких резерви, а за вишак средстава Друштво доноси одлуку квартално да улазе у ликвидна средства, као и планирана наплаћена премија за наредних седам дана, док се под обавезама подразумјевају све доспјеле обавезе из пословних активности, као и обавезе које доспјевају у наредних седам дана од дана за који се израчунава коефицијент ликвидности.

Увидом у обрасце „Ликв-1“ (које је Друштво достављало регулаторном органу), утврђено је да је коефицијент ликвидности већи од 1, самим тим коефицијент ликвидности је задовољавајући, и Друштво је ликвидно. Друштво је ризик ликвидности, немогућности измирења обавеза, ризик рочне неусклађености средстава и њихових извора, ризике у вези са неадекватним управљањем имовином процјенило као средњи ризик.

Ризик адекватности капитала – према Правилника о начину обрачуна капитала и захтјева адекватности капитала друштва за осигурање за послове у врстама неживотних и животних осигурања, Друштво испуњава захтјеве адекватности капитала, што значи да има више расположивог капитала, односно више базичног капитала. Друштво је ризик адекватности капитала и структурне неусклађености активе и пасиве процјенило као низак ризик.

4.31.3 Ризици у вези са депоновањем и улагањем средстава

У оквиру ризика депоновања и улагања средстава Друштво посебно прати следеће ризике: ризик покрића техничких резерви и ризик немогућности наплате депонованих и уложених средстава, ризик наплате потраживања, незадовољавајућег бонитета осигураника и ризик концентрације улагања.

Друштво је предузело мјере и активности у циљу повећања нивоа **покрића техничких резерви** неживотних осигурања и извршило реалокацију једног дијела средстава орочених депозита код банака у РС у ХОВ (разлог је евидентан тренд пада пасивних каматних стопа банака и позитиван тренд кретања годишњих приноса на ХОВ – обвезница чији је емитент држава), тј. њихово улагање у друге дозвољене облике улагања сходно одредбама Правилника.

Депоновање и улагање средстава техничких и гарантних резерви вршено је уз поштовање прописаних критеријума. Поред висине техничких резерви, од великог значаја је и квалитет њиховог инвестирања у различите облике активе. Разумним и опрезним приступом техничке резерве треба да се формирају у износу довољном за покриће обавеза Друштва у сваком тренутку, а њихово инвестирање треба да омогући стабилне приносе и повећање солвентности.

Друштво је ризик неадекватности обезбјеђења техничких резерви процјенило као екстреман ризик.

Ризик немогућности наплате депонованих и уложених средстава - Управљање инвестиционим портфолиом се вршило уз поштовање структурне и динамичке дисперзије ризика. Друштво и даље послује у условима нестабилног тржишта као и сталног праћења тенденција и предузимања одговарајућих мјера, како би се обезбједила сигурност пласмана и могућност измирења обавеза Друштва. Управљање ризиком у пословању са хартијама од вриједности, врши се са циљем ограничавања могућих губитака због промјена вриједности власничких и дужничких хартија од вриједности из портфеља Друштва.

Контрола и праћење портфеља хартија од вриједности обавља се кроз процјену бонитета солвентности емитената хартија од вриједности (оцјена бонитета се ради за правна лица).

Куповина РСРС обвезница је адекватна јер сматрамо да је целокупан ризик, а самим тим и кредитни ризик, нижи него код локалних банака. Разлози за овакво размишљање леже у чињеници да домаће институције тешко могу да имају бољи кредитни рејтинг од Републике Српске, јер њихово пословање је и везано за економско стање Републике Српске.

Приоритетни циљ инвестиционе политике Друштва је да на најбољи могући начин заштити гарантни фонд и техничке резерве Друштва, водећи рачуна о структури улагања која мора бити у складу са Правилником о улагању, као и о оптимизацији приноса.

Друштво је формирало Инвестициони одбор чији је основни задатак праћење и управљање различитим облицима инвестиција Друштва. Путем Инвестиционог одбора Друштво је донијело сет процедура којима се обрађује тематика адекватног управљања. Друштво је ризик немогућности наплате депонованих и уложених средстава процјенило као средњи ризик.

Ризик наплате потраживања, незадовољавајућег бонитета осигураника и ризик концентрације улагања – У складу са Правилником о наплати потраживања уређује се поступак уговарања, односно начина плаћања премије осигурања и поступак за предузимање мјера за ненаплаћена потраживања.

Премија осигурања се може платити у цјелости или у ратама, као и уступањем потраживања из других правних односа, компензацијом, цесијом, асигнацијом. Доспјелим ненаплаћеним потраживањима сматрају се премија и друга потраживања која нису наплаћена у цјелости од осигураника у периоду дужем од 90 дана од дана доспјелости за плаћање. У циљу повећања наплате потраживања неопходно је наставити са праксом редовног праћења наплате потраживања и извјештавања о предузетим поступцима наплате доспјелог потраживања. Друштво је ризик наплате потраживања процјенило као средњи ризик.

4.31.4 Тржишни ризик

Тржишни ризик је дефинисан као ефекат промјена у тржишним цијенама извјештаја о укупном приходу и извјештаја о финансијској позицији Друштва

Цијенови ризик - У циљу минимизирања ризика цијеновне неконкурентности и ризика нелојалне конкуренције који представља кључни тржишни ризик који непосредно угрожава пословање, Друштво ради на сталном унапређењу својих услуга како у квалитету тако и у њиховој разноврсности и прилагођавању новим захтјевима тржишта.

Друштво предузима активности праћења конкуренције прибављањем различитих података о раду конкуренције, врши корекције цијена и прилагођавање цијена понуди конкуренције где је то могуће и предузима мјере за повећање квалитета услуге.

Каматни ризик је ризик промјене имовине или обавеза, прихода или расхода због промјене каматне стопе на тржишту. Висина тржишне каматне стопе највећи утицај има на дио инвестиционог портфолиа уложен у депозите код банака и обвезнице.

У процесу идентификовања каматног ризика Друштво прати трансакције којима се врши депоновање и улагање краткорочних извора Друштва, пре свега техничких резерви у дугорочне облике имовине, као и дугорочних извора у краткорочне облике имовине, константно имајући у фокусу хоризонталну и вертикалну усклађеност активе и пасиве. Каматни ризик се утврђује и на бази распона каматних стопа за поједине финансијске инструменте. Изложеност кредитном ризику посебно се објелодањује за слиједеће категорије финансијских средстава, односно финансијске имовине дугорочни финансијски пласмани, краткорочни финансијски пласмани и потраживања. Постоји значајна разлика у степену изложености Друштва кредитном ризику у зависности од тога о којој се категорији финансијског инструмента ради.

Девизни ризик подразумева вјероватноћу настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Друштва услед промјене вриједности девизних курса. Девизном ризику су изложене све позиције активе и пасиве у девизама, као и потраживања и обавезе индексирание страном валутом. Друштво управља девизним ризиком у циљу ограничавања могућих губитака због промјена курса страних валута и одржавања ризика на нивоу који је прихватљив из угла резултата пословања адекватности капитала и захтјева за очувањем ликвидности.

4.31.5 Оперативни ризици

Оперативни ризици обухватају: ризик неадекватне организације послова и ризик неадекватног избора, постављења и распореда органа управе, контроле, руководства и запослених (квалификационо и бројно); ризик погрешног и економски штетног уговарања послова; ризик превара, злоупотреба и других незаконитих радњи органа управе, контроле и руководства Друштва, ризик уговарања, организовања и обављања послова супротно правилима струке; информатички ризик који обухвата ризик прекида рада информационог система на централној локацији ИТ центра, ризик губитка података, ризик тачности података, инфраструктура сервера и радне станице, ризик губитака по основу штета на сталној имовини; ризици у вези односа према запосленима и безбедности на радном месту; стратешки ризик и ризик неспособности друштва да примјени стратегије и пословне планове и да доноси одлуке о прерасподјели средстава.

4.31.6 Правни ризици

У оквиру правних ризика прате се ризик неусклађених пословних аката, ризици у вези примјене прописа којима је регулисана делатност осигурања, ризик губитка спорова по основу штета и имовинских спорова, ризик наплате регресних потраживања и остали правни ризици.

4.31.7 Репутациони ризици

У оквиру репутационих ризика прате се: репутациони ризици у вези са активностима запослених; ризик незадовољства осигураника пруженом услугом и ризик губитка угледа у јавности; ризик едукације запослених; ризик непредузимања активности интерне ревизије.

4.32. Догађаји након датума биланса стања

Није било догађаја након датума биланса стања (корективни догађаји) који би захтевали корекцију и имали материјално значајан утицај на финансијске извештаје Друштва припремљене за период 01.01.- 30.06.2016. године.

Потврђено од стране
„ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ а.д.
Генерални директор

Стево Аничич дипл. правник